

Technická univerzita v Liberci
Ekonomická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2010

Jana Netíková

Technická univerzita v Liberci
Ekonomická fakulta

Studijní program: B 6210 Ekonomika a management
Studijní obor: Ekonomika a management mezinárodního obchodu

Úvěrová politika ČSOB - Poštovní spořitelny

The Credit Policy of The Post Office Savings Bank

BP-HF-KFÚ-2010 06

JANA NETÍKOVÁ

Vedoucí práce: Ing. Šárka Holubcová, Katedra financí a účetnictví

Konzultant: Ing. Iva Kalousová, Klientské centrum ČSOB, Hradec Králové

Počet stran: 41

Počet příloh: 5

Datum odevzdání: 5. 5. 2010

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mě požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci 2. 5. 2010

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá historií a vývojem českého bankovníctví a úvěrovou politikou bank. Zejména se zaměřuje na ČSOB - Poštovní spořitelnu, její vývoj a služby. Definuje základní pojmy týkající se celé problematiky poskytování úvěrů. Seznamuje čtenáře s registry klientských informací a naznačuje postup, který banky uplatňují při schvalování úvěrů. Snaží se vysvětlit všechna základní pravidla úvěrové politiky Poštovní spořitelny. Na závěr popisuje všechny její úvěrové produkty včetně úrokových sazeb a dalších poplatků, z nichž jeden rozebírá na konkrétním případě klienta, který žádá o půjčku. Cílem této práce je objasnit celou problematiku úvěrů a zároveň poznatky aplikovat na konkrétní produkty Poštovní spořitelny.

Klíčová slova

bankovní registry, čerpání úvěru, spotřebitelský úvěr, účel úvěru, úroková sazba, úvěrová politika, úvěrová smlouva, zajištění, žadatel

Annotation

This bachelor thesis deals with history and development of Czech banking system and credit policy of banks. It focuses especially on Czechoslovak Trading Bank – Post Office Savings Bank, its development and services. It defines the fundamental terms, which are concerned with all questions of granting credit. It introduces the Client Informations Registres and is indicative of procedur, which banks exercise by lending. This bachelor thesis is declaratory of all fundamental credit policy rules of Post Office Savings Bank. In conclusion it describes all of its credit products including interest rates and other bank charges. One of the products is described on concrete applicant. The aim of this work is clearing all problems of credits and application the knowledge to concrete products of Post Office Savings Bank.

Key words

applicant, bank register, consumer lending, credit contract, credit drawing, credit policy, credit purpose, funding, interest rate

Obsah

1. Úvod	9
2. Charakteristika a vývoj bankovního sektoru ČR.....	11
3. Úvěrová politika bank	14
3.1 Komerční úvěry	15
3.1.1 Provozní úvěry.....	15
3.1.2 Investiční úvěry	16
3.2 Úvěrový proces.....	17
3.2.1 Požadání o úvěr, úvěrová analýza	17
3.2.2 Úvěrová smlouva.....	18
3.2.3 Zajištění úvěru	19
3.2.4 Čerpání úvěru	21
3.2.5 Úročení úvěru	21
3.2.6 Splácení úvěru	22
3.3 Úvěr a bankovní riziko	23
4. Registry klientských informací.....	24
4.1 Centrální registr úvěrů ČNB.....	24
4.2 Úvěrový registr SOLUS	24
4.3 Bankovní registr klientských informací	25
4.4 Nebankovní registr klientských informací	25
5. Charakteristika a vývoj ČSOB	26
6. Poštovní spořitelna	27
6.1 Historie Poštovní spořitelny v datech.....	27
6.2 Charakteristika Poštovní spořitelny a její postavení na trhu	27
6.2.1 Silné stránky	28
6.2.2 Slabé stránky	29
7. Úvěrová politika ČSOB - Poštovní spořitelny	30
7.1 Pravidlo čtyř očí	31
7.2 Nový a stávající klient	31
7.3 Doložení příjmů klienta	32
7.4 Zajištění	33
7.5 Úvěrová angažovanost.....	34
8. Úvěrové produkty poštovní spořitelny	36
8.1 Spotřebitelský úvěr neúčelový.....	36
8.2 Spotřebitelský úvěr na bydlení	37
8.3 Spotřebitelský úvěr na vzdělání.....	38
8.4 Poštovní úvěr Čtyřlístek	39
8.5 Kreditní karta Poštovní spořitelny	40
8.6 Splátková karta Poštovní spořitelny	42
8.7 Povolené přečerpání	43
8.8 Pojištění úvěru (Bankopojištění)	43
9. Postup při poskytnutí Neúčelového spotřebitelského úvěru	45
9.1 Hodnocení bonity klienta	46
10. Závěr.....	50

Seznam zkratek a symbolů

atd. - a tak dál
ČNB - Česká národní banka
ČR - Česká republika
ČSOB - Československá obchodní banka
ČSR - Československá republika
ČSSR - Československá socialistická republika
EHP - Evropský hospodářský prostor
EU - Evropská unie
FIBOR - Frankfurt Interbank Offered Rate
IPB - Investiční a poštovní banka
KBC – Krediet bank company
Kč - Korun českých
LIBOR - London InterBank Offered Rate
max. - maximálně
např. - na příklad
NBČ - Národní banka Československa
PRIBID - Prague Interbank Bid Rate
PRIBOR - Prague InterBank Offered Rate
PS - Poštovní spořitelna
RPSN - roční procentuelní sazba nákladů
SBČS - Státní banka Českoslovenka
SR - Slovenská republika
tis. - tisíc
tj. - to je
tzv. - tak zvaný

Seznam tabulek

Tabulka 1 Maximální poskytnutá výše úvěru bez zajištění

Tabulka 2 Pásma úvěrových limitů Kreditní karty

Tabulka 3 Pásma úvěrových limitů Splátkové karty

Tabulka 4 Pojištění úvěru a jeho varianty

Tabulka 5 Konkrétní žadatel o neúčelový spotřebitelský úvěr

Tabulka 6 Hodnocení bonity klienta

Tabulka 7 Výsledek úvěrové kalkulačky

Seznam obrázků

Obrázek 1 Členění rizik dle důležitosti

1. Úvod

V České republice je rok od roku větší zadluženost, v říjnu roku 2009 celkové zadlužení domácností vůči finančním institucím dosáhlo neuvěřitelných 933 miliard Kč, což znamená zhruba 90 tisíc Kč na každého občana.¹ Lidé dávají stále více přednost rychlé spotřebě před dlouhodobou investicí.

V moderní společnosti jsou bankovní služby a produkty součástí každodenního života většiny lidí. Bankovníctví patří v současnosti mezi nejrozvinutější oblasti všech vyspělých ekonomik. Banky, nabízející celé spektrum produktů, jsou ovlivňovány mnoha faktory a vývojovými trendy. Mění se poptávka klientů po bankovních službách, roste náročnost a informovanost klientů a také se vyvíjejí stále nové technologie. Je přitom velmi obtížné odhadnout, k jakým změnám dojde a jaký budou mít dopad na fungování bank a ekonomiku vůbec.

Tato bakalářská práce se skládá ze dvou částí, teoretické a praktické. Teoretická část je rozdělena na tři kapitoly. V první kapitole se zabývám charakteristikou a vývojem českého bankovníctví, stručně popisuji historii a strukturu bankovníctví v Čechách od první světové války až po současnou situaci. Druhá kapitola teoretické části je zaměřena na úvěrovou politiku bank, vysvětluje podstatu úvěrů jako takových a jejich rozdělení podle různých hledisek. Snaží se čtenářům přiblížit základní druhy úvěrových produktů, jejich vlastnosti, výhody i nevýhody. Další část je zaměřena na celý úvěrový proces. Postupně rozebírám všechny jeho části od požádání o úvěr spolu s úvěrovou analýzou klienta, přes schválení, sepsání úvěrové smlouvy a všech jejich náležitostí, různé způsoby čerpání a zajištění úvěru, jeho úročení, až po následné splácení úvěru. Cílem této části je seznámit čtenáře s tímto procesem tak, aby věděli, jak v případě zájmu klienta o úvěr banka postupuje. Třetí kapitola teoretické části je zaměřena na bankovní i nebankovní registry klientských informací, je zde objasněn význam těchto registrů při hodnocení klienta bankou. Postupně jmenuji všechny registry, informace v nich dostupné a také udávám příklady jejich členů.

V praktické části jsou aplikovány teoretické všeobecné poznatky na konkrétní bance, Poštovní spořitelně. V první kapitole se zabývám charakteristikou celé skupiny ČSOB,

---

¹ získáno z <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/obyvatelstvo>

jejíž jednou částí je právě Poštovní spořitelna. Je zde popsán její vývoj od založení až po současnost a stručná charakteristika celé této skupiny i jejích základních služeb.

Druhá kapitola už je zaměřena přímo na Poštovní spořitelnu. Především mě zajímala její historie, silné a slabé stránky, postavení na trhu i její cíle.

Třetí kapitola praktické části je pro tuto bakalářskou práci stěžejní. Jsou tu rozebrány základní body úvěrové politiky Poštovní spořitelny, snažím se objasnit podmínky, které musí žadatel o úvěr splňovat. Definuji, kdo je pro banku nový a stávající klient, zabývám se problematikou dokládání příjmů či zajištění úvěru. Dále je zde vysvětlen pojem úvěrová angažovanost a její pravidla.

Poslední část této práce je věnována konkrétním úvěrovým produktům Poštovní spořitelny. Jsou zde popsány všechny typy spotřebitelských úvěrů, jejich vlastnosti, výhody a nevýhody. Srovnávám úrokové sazby těchto úvěrů. Tato část zmiňuje i produkty jako je Kreditní či Splátková karta nebo Povolené přecherpání a vysvětluje jejich význam a fungování. Dále je zde zmíněna služba, kterou je možné využít k většině úvěrových produktů, a to bankovní pojištění úvěru. Závěrečná kapitola rozebírá konkrétní úvěrový případ klienta Poštovní spořitelny.

Cílem mé bakalářské práce je objasnění základních principů, na kterých je poskytování úvěrů závislé. Budu se snažit všechna základní pravidla a postupy při poskytnutí úvěru aplikovat v praxi na konkrétních bankovních službách a produktech Poštovní spořitelny.

I. Teoretická část

2. Charakteristika a vývoj bankovního sektoru ČR

Před první světovou válkou skončil normální vývoj ekonomiky, a tím vysoce rozvinutý bankovní sektor. Po válce, v roce 1945, byly banky znárodněny a kontrolovány Ústřední správou bank.

Po únoru 1948 se celé peněžnictví podřídl plnění plánů, došlo ke sloučení dosavadních bank a zůstaly jen dvě – Živnobanka (pro krátkodobé úvěry) a Investiční banka (pro dlouhodobé úvěry).

Postupně až do roku 1989 byla vytvořena následující struktura finančního sektoru:

- 1) Státní banka československá – vznikla v roce 1950 sloučením NBC, Živnostenské banky, Poštovní spořitelny a Tatrabanky, šlo o monobanku², která slučovala všechny možné funkce bankovní soustavy.
- 2) Československá obchodní banka – založena v roce 1965 jako akciová společnost s největším akcionářem SBČS, prováděla zahraniční obchodní operace, úvěrovala zahraniční obchod.
- 3) speciality v ČSSR:
  - Živnostenská banka – obsluhovala soukromou klientelu směnářskými operacemi a vedením tuzexových účtů.
  - Investiční banka – od roku 1958 plnila poměrně okrajovou funkci správy cenných papírů pro cizince.
- 4) Státní spořitelna – vznikla v roce 1948 sloučením ústavů lidového peněžnictví, obstarávala styk s obyvatelstvem, tj. vkladové, úvěrové, platební i sociální funkce, např. poskytování zvýhodněných půjček na bydlení.
- 5) Státní pojišťovna – monopolní pojišťovací ústav.[3]

---

² Monobanka - centrální banka, která plní i funkce obchodní banky

V ČSR kromě obchodních bank poskytovaly úvěry:

- Veřejnoprávní ústavy,
- Zemská banka a česká Hypoteční banka,
- Ústavy lidového peněžnictví,
- Poštovní spořitelna (prováděla poštovní styk, emisi státních dluhopisů, správu daní a poplatků, financování pokladního deficitu státu),
- Československý reeskontní a lombardní ústav (pomocí státních prostředků úvěroval peněžní ústavy, organizoval obchod se státními cennými papíry),

Na začátku 90. let byla nabídka produktů spíše základní, existoval jen malý počet bank, které navíc poskytovaly ne příliš kvalitní služby. Postupem času začaly vznikat nové banky, na trh vstupovali zahraniční investoři, proběhly fúze³ a akvizice⁴, a trh se tak očistil od krachujících bank. Bankovní reformou v roce 1990 byl vytvořen dvoustupňový bankovní systém v čele s Českou národní bankou a sítí komerčních bank a v našem bankovním systému došlo k několika podstatným změnám. Ze Státní banky československé se stala standardní centrální banka, vznikla řada nových bank a spolu s pobočkami bank zahraničních působilo na našem území postupně 55 bankovních ústavů. Díky liberalizaci bylo bankám umožněno vytvářet nové produkty, a mohla tak konečně začít fungovat pravidla trhu.

Podle orientace na různé druhy obchodů se komerční banky rozdělily na dvě skupiny:

- a) univerzální banky – realizovaly depozitní operace, úvěrové a operace s cennými papíry,
- b) specializované banky – stavební spořitelny, intervenční (Česká exportní banka, Českomoravská záruční a rozvojová banka, Konsolidační banka – později Česká konsolidační agentura), investiční, hypoteční a depozitní.

Po roce 1990 se novou oblastí pro české bankovníctví stává bankovní regulace⁵ a dohled podle principů vyspělých tržních ekonomik. Problémem jsou však tzv. staré špatné úvěry, které byly poskytnuty SBČS státním podnikům. Rozhodující část těchto úvěrů byla

---

³ splynutí podniků

⁴ investor získá hlasovací práva jiné společnosti

⁵ regulace vstupu na bankovní trh (licence uděluje ČNB), stanovení základních pravidel pro činnost bank, povinné pojištění vkladů v bankách, centrální banka jako věřitel poslední instance

převedena na Konsolidační banku a vše se řešilo formou Konsolidačního programu⁶. Počet nových bank postupně rostl (9 bank v roce 1990, 52 bank v roce 1993). Další fáze rozvoje českého bankovníctví je provázena snahou o získávání nových klientů, banky se zaměřovaly na budování moderní distribuční sítě, na rozšiřování zákaznických segmentů a na zlepšování obchodních procesů a finančních produktů.

„Ke konci roku 2005 celkem 106 zahraničních bank z členských zemí EU oznámilo ČNB poskytování bankovních služeb v rámci přeshraničního bankovníctví (Gross-border banking) na území ČR.“[16] Z českých bank ke stejnému datu oznámily zájem o poskytování přeshraničních služeb dvě banky. V roce 2006 proběhly v ČR dvě významné fúze. Italská skupina UniCredit koupila HVB Bank (s následným sloučením s Živnostenskou bankou) a skupina Reiffeisenbank koupila eBank.

V současné době je český bankovní trh velmi konkurenční, přičemž konkurenční boje probíhají zejména mezi největšími bankami – Poštovní spořitelnou, resp. ČSOB, Komerční bankou a Českou spořitelnou. Od listopadu 2007 je doplňuje UniCredit Bank. Ze středně velkých bank pak představují hrozbu především Reiffensenbank a GE Money Bank.

Co se týče počtu klientů, největším soupeřem Poštovní spořitelny je Česká spořitelna, která dlouhodobě zaujímá v počtu klientů první místo.

---

⁶ Snižování počtu bankovních institucí při zvyšování velikosti obchodů připadajících na jednu banku

3. Úvěrová politika bank

Poskytování úvěrů patří mezi nejdůležitější obchody komerčních bank. „Bankovní úvěr je přenechání peněžního kapitálu formou zapůjčení, tj. přenechání hospodářského práva disponovat s těmito penězi, proti závazku příjemce později vrátit zapůjčený kapitál a odškodnit subjekt poskytující úvěr zaplacením úroku.“[17] Platná právní úprava úvěrových vztahů je obsažena v obchodním zákoníku (smlouva o úvěru), v občanském zákoníku (smlouva o půjčce), v zákoně o bankách, o České národní bance a také v opatřeních vydávaných ČNB.

Existuje mnoho způsobů dělení úvěrů, mezi základní patří:

- 1) podle doby splatnosti – významné pro řízení likvidity banky
  - a) krátkodobé - s dobou splatnosti do jednoho roku,
  - b) střednědobé – s dobou splatnosti do pěti let,
  - c) dlouhodobé – doba splatnosti přesahuje pět let, nejrizikovější skupina.
- 2) podle dlužníka – hodnocení míry rizikovosti úvěrů
  - a) veřejné – vláda, stát,
  - b) mezibankovní – banka,
  - c) komunální – obec,
  - d) osobní, spotřební – občan,
  - f) komerční – podnik.
- 3) podle měny
  - a) korunové,
  - b) devizové (měnové, teritoriální a politické riziko).
- 4) podle sídla
  - a) domácí,
  - b) zahraniční.
- 5) podle objektu – účel, na který je úvěr používán
  - a) účelové – méně rizikové,

- b) neúčelové.
- 6) podle zajištění
  - a) zajištěné – méně rizikové,
  - b) nezajištěné.
- 7) podle formy bankovní služby
  - a) peněžní – komerční a spotřební,
  - b) závazkové – akceptační, avalové a záruky.
- 8) podle metody úvěrování
  - a) poskytnuté jednorázově,
  - b) čerpané variabilně – kontokorentní,
  - c) poskytnuté opakovaně – revolvingové.[5]

3.1 Komerční úvěry

Nejvýznamnější skupinou všech úvěrových obchodů jsou komerční úvěry, které jsou pro banku velmi výnosné, ale zároveň rizikové. Komerční úvěry dělíme podle toho, který majetek je financován.

3.1.1 Provozní úvěry

Financují běžný provoz, nákup, výrobu a prodej produktů podniku. Úkolem banky je posoudit, zda žádá klient o úvěr opodstatněně. Např.: Žádost o úvěr může být důsledkem špatné platební morálky žadatele. Banka musí prověřit, jestli klient není podkapitalizovaný a jestli by mu poskytnutí krátkodobého úvěru spíše neuškodilo.[6] Existuje několik typů provozního úvěrování:

Kontokorentní úvěr

Jde o krátkodobý, automaticky čerpaný úvěr, který je poskytován klientovi v rámci jeho běžného účtu v případě, když jsou výdaje vyšší než příjmy. Zůstatek tudíž přechází do debetu, kde jeho maximální míra představuje tzv. *úvěrový rámec*. Výše úvěrového rámce závisí nejen na úvěrové potřebě a úvěrové způsobilosti klienta, ale i na úvěrových možnostech banky. U některých bank lze úvěrový rámec krátkodobě překročit, ale

požadují za to zvýšenou úrokovou sazbu. Klient čerpá úvěr postupně až do výše úvěrového rámce a následně splácí každým příchodem finančních prostředků na běžný účet. Úroky se platí z čerpané části úvěru, některé banky si však účtují poplatky i za nevyužití úvěrového rámce. Tento typ úvěru je používán například na vyrovnání výkyvů běžného účtu nebo na krátkodobé a sezónní potřeby.

Úvěr bývá uzavírán na dobu jednoho roku, ale lze ho prodloužit až na několik let. Cenou kontokorentního úvěru je součet úroků a dalších poplatků souvisejících s vedením účtu a prováděním plateb:

- a) *závazková provize* – náklady, které souvisí s udržováním možnosti kdykoliv čerpat úvěr, počítá se buď z celého úvěrového rámce nebo pouze z nečerpané části.
- b) *sankční poplatek za překročení úvěrového rámce* – závisí na výši a délce překročení.
- c) *obratová provize* – náklady, které souvisí s vedením účtu.[3]

Výhodou tohoto typu úvěru je, že klient může čerpat kdykoliv, aniž by si musel o úvěr znovu žádat, na druhou stranu platí za tuto pohotovost bance vyšší úroky. Pro banku je výhodou právě vyšší úroková sazba než u ostatních provozních úvěrů. Nevýhodou je pak riziko nevyužití úvěrových zdrojů, s čímž jsou spojeny vyšší nároky na řízení likvidity banky.

Účelový úvěr

U tohoto typu úvěru banky vyžadují od klienta doložení skutečného použití úvěru. Může být několik typů účelového úvěru (např. na bydlení, na vzdělání atd.) Tento produkt může být vzhledem ke kvalitnějšímu zajištění oproti kontokorentnímu úvěru poskytován za mnohem výhodnějších podmínek. Banka má lepší kontrolu čerpání než u ostatních typů úvěru.

3.1.2 Investiční úvěry

Investiční úvěr patří do samostatné skupiny bankovních úvěrů. Jde o úvěry účelové se stanoveným plánem čerpání a splácení. Slouží k financování investičního majetku, který se

nespotřebovává v průběhu jednoho výrobního cyklu (jako provozní majetek), ale účastní se více výrobních cyklů.

Poskytnutí úvěru zpravidla předchází úvěrový příslib, který dává firmě jistotu, že bude mít potřebné finanční krytí. Dopředu se tak stanoví základní podmínky, které jsou následně zpřesněny v úvěrové smlouvě.

3.2 Úvěrový proces

V případě, že klient nemá dostatek vlastních finančních prostředků, může řešit tuto situaci pomocí úvěru. Při řešení úvěrové potřeby tak vzniká úvěrový vztah mezi bankou a klientem. Banka poskytuje úvěr, a tím podstupuje riziko. Aby bylo toto riziko co nejmenší, hodnotí banka před uzavřením úvěrové smlouvy bonitu dlužníka, jeho finanční situaci.

Rozhodnutí banky, zda úvěr poskytnout či ne, závisí na mnoha faktorech. Mezi nejdůležitější patří úvěrové riziko, výše úvěrových sazeb na bankovním trhu, pravidla bankovního dohledu související s poskytováním úvěru, kapitál banky a požadavky na její likviditu, poptávka po úvěrech, vliv konkurence a další.

3.2.1 Požádání o úvěr, úvěrová analýza

Výchozím bodem úvěrového vztahu je žádost o úvěr. Klient ji sepíše na formuláři sestaveném bankou. Předtím by se měl ale informovat o tom, jestli jeho požadavky a možnosti odpovídají úvěrové politice banky, kterou zvolil. Z žádosti získá banka základní informace o klientovi, jako jsou:

- osobní údaje klienta,
- předmět podnikatelské činnosti/údaje o zaměstnání,
- účel, výše a měna úvěru,
- způsob čerpání úvěru,
- zdroj splácení úvěru (s ohledem na ostatní závazky klienta),
- zajištění úvěru.

Banka provede tzv. úvěrovou analýzu, kde komplexně posoudí, zda bude klient schopen splácet poskytnutý úvěr. Mezi nejdůležitější oblasti rozhodování o poskytnutí nebo zamítnutí úvěru patří: [3]

- a) *charakter* – hodnocení kvalit dlužníka- jeho dosavadní pověst, daňová morálka, způsobilost vstupovat do závazků. Cílem je posoudit vůli klienta splácet úvěr.
- b) *capacity* – analýza cash flow dlužníka,
- c) *capital* – celková finanční a majetková situace dlužníka – ukazatele rentability, likvidity, zadluženosti a aktivity,
- d) *conditions* – posouzení, jak se změní schopnost splácet v případě potenciálních změn ekonomické situace.
- e) *collateral* – analýza zajištění úvěru, jeho kvality, cenové stability a dostatečnosti.

Banka při této úvěrové analýze vychází z údajů o klientovi (zaměstnání, příjem...), z vlastní zkušenosti s klientem (vývoj na běžném účtu), z informací od ostatních bank nebo nebankovních institucí (registry klientských informací, SOLUS atd.).

Pro zjednodušení procesu hodnocení klienta banky používají tzv. limity, v jejichž rámci mohou pracovníci banky rozhodovat o poskytnutí úvěru. Obecně se jedná o limity pro klienty, limity země, splatnosti, zajištění a měnové limity.[4]

Žádost by měla být zamítnuta, jestliže:

- 1) je požadovaná částka nepřiměřená k vlastním zdrojům klienta,
- 2) účel úvěru není v pořádku z ekologického nebo etického hlediska,
- 3) klient není ochoten vyhovět požadavkům banky na zajištění.[6]

3.2.2 Úvěrová smlouva

Když banka posoudí žádost kladně, následuje sestavení úvěrové smlouvy. Ta je upravena obchodním zákoníkem. Podstatou smlouvy o úvěru je závazek banky, že na požádání dlužníka poskytne v jeho prospěch peněžní prostředky do určené částky a na straně druhé závazek dlužníka vrátit poskytnuté peněžní prostředky a zaplatit úroky.[6]

Úvěrová smlouva obsahuje údaje o jednotlivých stranách sjednávajících úvěr a o charakteru úvěru. Obvykle zahrnuje následující základní náležitosti:

- určení smluvních stran,
- výše úvěru a měna,
- výše a způsob stanovení úrokové sazby,
- lhůta a způsob čerpání úvěru,
- účel úvěru,
- doba splatnosti a způsob splácení,
- způsob zajištění,
- práva a povinnosti klienta a banky,
- datum uzavření smlouvy,
- podpisy zástupců banky a klienta.

3.2.3 Zajištění úvěru

Pro zajištění úvěru banky používají různé nástroje, které jim pomáhají zajistit včasné splacení úvěru včetně úroků. Patří sem všechna opatření, která banky provádějí k minimalizaci rizika spojeného s poskytnutým úvěrem. Zajištění představuje práva k osobám nebo věcem, která v případě, že dlužník úvěr nesplatí, může banka použít k uspokojení své pohledávky.

Požadovaná kvalita zajištění je přímo úměrná riziku, které banka poskytnutím úvěru podstupuje. Čím vyšší je bonita klienta a čím déle s ním banka spolupracuje, tím nižší míru zajištění úvěru je banka ochotna akceptovat. [3]

Osobní zajištění

Při tomto způsobu zajištění ručí bance za poskytnutý úvěr vedle dlužníka ještě třetí osoba, právnická nebo fyzická. Jedná se především o tyto formy:

- a) Ručení třetí osobou – ručitel sepíše jednostranné prohlášení, že v případě, kdy dlužník nesplatí poskytnutý úvěr včetně úroků, učiní tak za něho.
- b) Bankovní záruka – banka se zaváže zaplatit za dlužníka v případě, že sám není schopen ve lhůtě splatnosti uhradit své závazky vůči věřiteli, banky k tomuto zajištění nerady přistupují, protože tím přebírají bankovní riziko.
- c) Depotní směnka – z pravidla vystavuje příjemce úvěru ve prospěch banky, která je pak v případě, že dlužník své závazky nesplní, oprávněna doplnit směnku o nesplacenou dlužnou částku včetně úroků a předložit ji dlužníkovi k proplacení. V případě řádného splacení úvěru banka směnku vrátí dlužníkovi.
- d) Převzetí dluhu – dohoda třetí osoby s dlužníkem, že přejímá jeho dluh, k tomu musí dát souhlas věřitel.
- e) Přistoupení k závazku – dohoda třetí osoby s věřitelem (bez souhlasu dlužníka), že za dlužníka splní jeho závazek. Dlužník i tato třetí osoba jsou zavázáni společně a nerozdílně.
- f) Dohoda o srážkách ze mzdy – banka zabezpečuje splácení úvěru z příjmu dlužníka, musí být sjednaná určitá výše srážek a označení plátce mzdy.
- g) Smluvní pokuta – prostředek k donucení dlužníka splatit úvěr, musí být uvedena výše pokuty a způsob jejího určení.

Věcné zajištění

Banka obdrží právo na určité majetkové hodnoty. K nejdůležitějším způsobům patří:

- a) Zástavní právo – v případě, že dlužník nesplní své závazky vůči bance, má banka právo uspokojit své pohledávky zpeněžením zástavy včetně příslušenství, zástavou může být movitá i nemovitá věc, ale banka se jejím majitelem nestává; vzniká na základě zástavní smlouvy.
- b) Zadržovací právo – získal-li věřitel od dlužníka legálním způsobem určitou movitou věc a měl ji vrátit, může ji zadržet, aby zajistil svoji peněžitou pohledávku

vůči dlužníkovi; vzniká tedy jednostranným úkonem věřitele, ne na základě smlouvy.

- c) Postoupení pohledávky – postoupení (cese) pohledávky znamená převedení na nového věřitele, právní úprava je obsažena v občanském zákoníku.[3]

3.2.4 Čerpání úvěru

Podle různých hledisek můžeme rozlišovat několik metod čerpání úvěru. Čerpání může být buď jednorázové (celá částka úvěru je poskytnuta najednou) nebo postupné (čerpá se postupně po menších částkách, např. rekonstrukce).

Při čerpání hraje roli způsob zajištění účelovosti, kdy při podmíněném zajištění může klient čerpat úvěr až po splnění podmínek uvedených ve smlouvě (např. předložení dokladů o účelovosti, o úvěruschopnosti dlužníka, zajištění), při nepodmíněném čerpá klient automaticky (např. u kontokorentního úvěru).

Dále se při čerpání úvěru řeší lhůta splatnosti. Banka může stanovit pevnou dobu na splacení peněz, ať už s možností nebo bez možnosti předčasného splacení či mimořádných splátek, tzv. určitou lhůtu. Když není jednoznačně určena doba splatnosti, tzn. u úvěru s neurčitou lhůtou splatnosti, jsou splatné na požádání nebo po uplynutí dohodnuté výpovědní lhůty.[5]

3.2.5 Úročení úvěru

Úrok představuje cenu peněz. Je to částka, kterou dlužník musí zaplatit za poskytnutou službu, půjčení peněz. Je stanoven procentem z dlužné částky za určité období.

Úroková sazba je velmi důležitá jak pro banku, což souvisí s úvěrovým rizikem, tak pro klienta jako výše úrokových nákladů. Úroková sazba musí být vždy uvedena ve smlouvě, ať už se jedná o sazbu fixní (pevná po celou dobu splatnosti úvěru) nebo pohyblivou (například se váže na určitou tržní referenční úrokovou sazbu LIBOR a její změny). [3]

Výši úrokové sazby ovlivňuje několik faktorů:

- intervenční úrokové sazby- diskontní sazba ČNB – její zvýšení vyvolá zvýšení úrokových sazeb u komerčních bank, což má za následek omezení poptávky po úvěrech.
- mezibankovní úrokové sazby – např. pražská PRIBOR⁷ a PRIBID⁸, frankfurtská FIBOR⁹ či londýnská LIBOR¹⁰,
- strategie banky – banka požaduje určitou úrokovou marži,
- riziko půjčky – čím větší riziko, tím vyšší úroková sazba,
- doba půjčky – čím delší doba, tím vyšší úroková sazba,
- výše úvěru – čím větší částka, tím vyšší úroková sazba,
- daňová politika státu – úroky mohou být zdanitelné.[2]

3.2.6 Splácení úvěru

Způsob, jakým bude klient bance splácet úvěr, musí být uveden v úvěrové smlouvě. V konkrétních případech může být přizpůsoben požadavkům klienta. Mezi základní způsoby splácení úvěru patří: [3]

- 1) najednou v době splatnosti – úroky jsou ale splatné podle sjednaných period,
- 2) po uplynutí výpovědní lhůty – úvěr poskytnutý na dobu neurčitou,
- 3) průběžné splácení – např. kontokorentní úvěr,
- 4) v pravidelných splátkách – jako součet úmoru a úroku, kdy výše splátky může klesat nebo stoupat,
- 5) v pravidelných anuitách – stejná výše splátky po celou dobu úvěru, mění se pouze poměr úmoru a úroku.

---

⁷ Prague InterBank Offered Rate - průměrná úroková sazba, za kterou si české banky mohou navzájem poskytovat úvěry

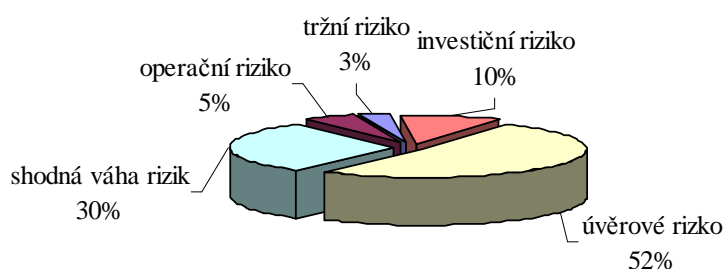
⁸ Prague Interbank Bid Rate - průměrná úroková sazba, za kterou si české banky mohou ukládat peníze u jiných českých bank.

⁹ Frankfurt Interbank Offered Rate – úroková sazba, za kterou si banky navzájem poskytují úvěry na frankfurtském trhu

¹⁰ London InterBank Offered Rate - úroková sazba, za kterou si banky navzájem poskytují úvěry na londýnském trhu

Poslední fází úvěrového vztahu je řádné a včasné *splacení úvěru*, kdy dlužník uhradí všechny úroky, jistinu úvěru a poplatky s úvěrem spojené. Vytvoří si tím předpoklady pro dobré vztahy s bankou i do budoucna.

Z hlediska banky je úvěrový obchod úspěšný nejen samotným splacením, ale zároveň by měl tento obchod přispět k dobré pověsti banky, k získání nových zkušeností a také by výnos z úvěru měl rozšířit zdroje banky k financování dalších obchodních aktivit.[6]

Obr. 1 Členění rizik dle důležitosti

Zdroj:] *From risk taker to risk manager. BCG study.*[online][cit. 2010-01-21] Dostupné na WWW: <<http://www.bcg.com/publications/files/RiskManageengl31Jan01.pdf>>

3.3 Úvěr a bankovní riziko

Při vzniku úvěrových vztahů jsou banky vystaveny celé řadě rizik, která by měla být správně vyhodnocena, měřena a řízena. Banky se snaží maximalizovat svůj zisk při co nejmenší míře rizika. Úvěrové riziko je jedním z nejvíce měřených rizik banky. Vzniká z platební neschopnosti nebo nevůli dlužníka splácet úvěr. V širším slova smyslu je pro banku rizikové, že klient nesplní podmínky sjednané ve smlouvě a tím jí vznikne finanční ztráta.

4. Registry clientských informací

Banky při hodnocení klienta před poskytnutím úvěru využívají pomoci registrů úvěrů. Sdílení všech dostupných informací v těchto registrech je prospěšné jak pro finanční instituce, které úvěr poskytují, tak pro klienty. V České republice existuje několik registrů, které budou v následujícím textu zmíněny.

4.1 Centrální registr úvěrů ČNB

Centrální registr úvěrů je systém, který obsahuje informace o úvěrových závazcích fyzických osob podnikatelů i právnických osob. Nejsou zde údaje o úvěrech fyzických osob. Účastníky registru jsou všechny banky a pobočky zahraničních bank působící na území České republiky. Povinně se zde registrují všechny současné závazky klientů, bez ohledu na velikost pohledávky, tj.:

- čerpané úvěry,
- debety na běžných účtech nad stanovený limit,
- nečerpané úvěrové rámce,
- bankovní záruky.

Databáze se měsíčně aktualizuje a účastníky jsou všechny banky a zahraniční pobočky v ČR.[9]

4.2 Úvěrový registr SOLUS

Tento registr obsahuje pouze informace o problémových dlužnících. Registruje spotřebitele, kteří neplní své povinnosti ve vztahu ke členům sdružení. Vznikl v roce 1999 za účelem vzájemné pomoci a ochrany společných zájmů svých členů.

V registru SOLUS jsou například: CETELEM ČR, a. s., COFIDIS, s. r. o., banka, a. s., Beneficia Finance, a. s., Home Credit, a. s., Vodafone Group, s. r. o., T-Mobile Czech Republic, a. s., a další.

4.3 Bankovní registr klientských informací

Společnost Czech Banking Credit Bureau byla založena v roce 2002 za účelem informování bank o bonitě a důvěryhodnosti jejich klientů. Mezi aktuální uživatele patří například: Živnostenská banka, a. s., Hypoteční banka, a. s., Citibank, a. s., Českomoravská stavební spořitelna, a. s., Raiffeisenbank a. s. a další.[8]

4.4 Nebankovní registr klientských informací

Je informační databáze, kde nalezneme údaje o úvěrových závazcích klientů všech jeho členů. Vznikl v roce 2005 a je tvořen pozitivními i negativními úvěrovými informacemi o bonitě a důvěryhodnosti klientů.

Zakladateli sdružení je sedm společností z oblasti leasingu a splátkového prodeje (ČSOB Leasing, a.s., GE Money Auto, a.s., GE Money Multiservis, a.s., CAC LEASING, a.s., CCB Finance, a.s., ŠkoFIN, s.r.o., Leasing České spořitelny, a.s. a Autoleasing, a.s.)

Oba registry (bankovní i nebankovní) společně sdílejí informace. Členskými společnostmi těchto registrů je v současné době pokryto téměř 90% finančního trhu.

II. Teoretická část

5. Charakteristika a vývoj ČSOB

Československá obchodní banka, a. s. působí v ČR a SR a jako univerzální banka nabízí celou řadu bankovních služeb pro fyzické osoby i firmy. Byla založena roku 1964 jako jediná banka v Československu, která poskytovala služby v oblasti mezinárodního obchodu a měnových operací. Po roce 1989 pak rozšířila svou činnost o služby pro fyzické a právnické osoby. V roce 1999 se majoritním vlastníkem ČSOB stala belgická KBC Bank, která je součástí skupiny KBC. Skupina KBC vystupuje jako jedna z největších finančních skupin ve střední Evropě a patří mezi tři největší společnosti na svém domácím trhu v Belgii. Další důležitý mezník v historii ČSOB představoval červen roku 2000, kdy převzala Investiční a Poštovní banku, a tím značně posílila svou pozici v bankovníctví pro fyzické osoby.

Skupina ČSOB nabízí svým klientům služby v následujících oblastech:

Bankovní služby,

Stavební spoření a hypotéky,

Penzijní pojištění,

Obchodování s cennými papíry,

Kolektivní investování,

Pojištění,

Leasing.

Cílem Skupiny ČSOB je budovat dlouhodobé partnerství se svými klienty, naslouchat jejich potřebám a nabízet jim ne produkty, ale řešení. Klientům přináší celoživotní finanční poradenství. Skupina ČSOB působí na trhu pod dvěma značkami – „modrá“ ČSOB pro náročnější klientelu a „červená“ Poštovní spořitelna pro ostatní retailový trh.

6. Poštovní spořitelna

Poštovní spořitelna, druhá retailová značka skupiny ČSOB, byla založena v roce 1991 jako Poštovní banka. Na poštovní spořitelnu se přejmenovala v roce 1995, kdy přešla pod Investiční a poštovní banku. V roce 2000, po pádu IPB, se stala jednou z obchodních značek ČSOB. Poštovní spořitelna využívá pro svou činnost především síť České pošty.

Prostřednictvím více než 3300 pošt a 52 Finančních center, poskytuje bankovní služby více než 2 milionům klientů, čímž zaujímá druhé místo na českém trhu (1. místo Česká spořitelna, více než 5 milionů klientů).[13]

6.1 Historie Poštovní spořitelny v datech

1883 – vznik vídeňské Poštovní spořitelny,

1918 – vznik Poštovní spořitelny Praha,

1950 – zrušení Poštovní spořitelny,

1991 – vznik Poštovní banky,

1994 – fúze s Investiční bankou a vznik Investiční a poštovní banky (IPB),

1995 – přejmenování poštovní divize IPB na Poštovní spořitelnu – začátek existence Poštovní spořitelny jako obchodní značky,

2000 – vyhlášení nucené správy a akvizice Poštovní spořitelny – stává se součástí ČSOB,

2005 – podepsaná smlouva s Českou poštou o poskytování bankovních služeb na poštovních přepážkách na příštích deset let.

6.2 Charakteristika Poštovní spořitelny a její postavení na trhu

Finanční centra poskytují kvalitnější servis pro náročné klienty, vyřizují se tu složitější produkty než v síti poboček České pošty. Alternativou v prodeji produktů Poštovní spořitelny je i hustá síť bankomatů (nejhustší v ČR), Call Centrum v Hradci Králové a Náchodě a elektronické bankovníctví.

Poštovní spořitelna věnuje velkou pozornost inovacím, které mohou klientům usnadnit život. Příkladem může být zavedení služby Cashback jako jednoduchý doplněk

k bankomatům. Při platbě kartou má klient možnost si vybrat hotovost přímo u pokladny v síti Ahold, je možné si vybrat zdarma při každém nákupu nad 300 Kč a výběr se pohybuje od 100 do 1500 Kč.

Zavedení Cashbacku v roce 2006 byl revoluční krok pro celý bankovní trh, o čemž svědčí i jeho úspěch v soutěži Zlatá koruna, kde získal čtyři ocenění.

Poštovní spořitelna se dále snaží pečovat o životní prostředí, do filosofie Poštovní spořitelny a jejích zaměstnanců patří třídění odpadu na pracovištích banky, zvláštní úvěry na podporu životního prostředí a úspory energie, analýza dopadu obchodů financovaných bankou na životní prostředí, zákaz financování projektů s pochybným dopadem na životní prostředí, podpora ekologického myšlení zaměstnanců, klientů i veřejnosti.

6.2.1 Silné stránky

1) zázemí silné finanční skupiny

- jako součást Skupiny ČSOB je Poštovní spořitelna největší bankou ve střední Evropě (měřeno sumou aktiv),
- soustavný přístup ke kapitálu,
- obousměrná výměna know-how,
- velká podpora produktových inovací,
- přínos pro posilování tržní konkurence,
- zlepšení správy společnosti.

2) ucelené produktové portfolio

- běžné účty pro občany, živnostníky, firmy i neziskové organizace,
- platební a kreditní karty,
- spořicí produkty,
- investiční produkty,
- úvěrové produkty.

3) jedinečná dostupnost služeb

- 3300 poboček a 53 Finančních center.

4) vysoká kvalita produktů a služeb

- prestižní ocenění Nejlepší banka roku 2007 v ČR (každoročně uděluje časopis The Banker),

- řada ocenění získaných v soutěži Zlatá koruna:

- Max Internetbanking PS – Cena veřejnosti,
- Úvěr na vdělání – v kategorii Úvěry,
- CashBack – Novinka roku,
- Postkonto Max – v kategorii podnikatelské účty,
- Kreditní karta pro podnikatele – v kategorii podnikatelské úvěry.

6.2.2 Slabé stránky

- 1) absence diskrétních zón na obchodních místech České pošty,
  - 2) neznalost vlastních bankovních služeb na obchodních místech České pošty,
  - 3) dlouhé lhůty pro vyřízení klientských požadavků,
- souvisí s korespondenčním charakterem banky, kdy všechny požadavky klientů putují z poboček České pošty do banky v papírové podobě a teprve tam jsou elektronicky zpracovány.

7. Úvěrová politika ČSOB - Poštovní spořitelny

Úvěrová politika banky je souborem zásad a metod, kterými se banka řídí při poskytování všech úvěrových produktů. Mezi základní pravidla úvěrové politiky ČSOB patří:

- 1) minimální věk žadatele je 18 let,
- 2) maximální věk žadatele je u Spotřebitelského úvěru 67 včetně při splatnosti úvěru, u Povoleného přečerpání a Kreditní karty nesmí věk žadatele přesáhnout 66 let v době poskytnutí,
- 3) žadatel (spolužadatel, ručitel) musí být způsobilý k právním úkonům,
- 4) žadatel (spolužadatel, ručitel) musí předložit dva doklady identifikace,
- 5) žadatel musí být považován za osobu důvěryhodnou, tj.:
  - není na Černé listině ČSOB a nemá žádný negativní záznam v Bankovním registru a SOLUSu,
  - neprovozuje obchodní činnost, která je v konfliktu s politikou ČSOB,
  - jeho zdroj příjmů je prokazatelný a nepochybně zákonný,
  - má dobrý finanční záznam u ČSOB, nemá žádné finanční závazky po lhůtě splatnosti,
  - podle dostupných informací nemá záznam v Rejstříku trestů a ani není trestně stíhán,
  - nemá záznam o exekuci (v interním systému banky),
  - nemá záznam v Insolvenčním rejstříku¹¹.
- 6) úvěry jsou poskytovány:
  - občanům ČR, EU a EHP s pravidelným příjmem z ČR,
  - občanům z jiných zemí než EU a EHP, kteří:
    - a) mají trvalý nebo dlouhodobý pobyt na území ČR (musí přesahovat dobu splatnosti úvěru),
    - b) mají pravidelný příjem pocházející z ČR,
      - ostatní žadatelé mohou být posuzováni pouze v individuálním schvalovacím procesu.
- 7) pro výpočet disponibilních prostředků banka akceptuje maximálně jednoho spolužadatele a jednoho ručitele,

---

¹¹ Zde lze vyhledat dlužníky, proti kterým bylo nebo je vedeno insolvenční řízení - dlužník je v úpadku

- 8) vyplněná žádost musí být vždy opatřena podpisy žadatele (příp. spolužadatele, ručitele),
- 9) pracovník s úvěrovou schvalovací pravomocí může schválit pouze takový úvěr, který svou výší nepřekročí maximální hranici úvěrové pravomoci na klienta a na produkt, která mu je dána schvalovacím řádem,
- 10) úvěrovou angažovaností rozumíme celkovou sumu zůstatků Spotřebitelských úvěrů a limitů Povoleného přečerpání a Kreditní karty, které klient má v ČSOB – rozlišujeme úvěrovou angažovanost zajištěnou (ručitelem, depozitem, nemovitostí) nebo nezajištěnou,
- 11) je zakázáno sdělovat klientovi interní pravidla ČSOB, skutečnost, že je uveden na Černé listině ČSOB, nebo jiné negativní informace, které o něm má ČSOB k dispozici,
- 12) musí být dodrženy minimální a maximální úvěrové limity dle vnitřních předpisů pro jednotlivé typy úvěrů,
- 13) u Spotřebitelského úvěru nad 600 000 Kč, pokud jsou příjmy určené ke splácení závislé z více než 70 % na jednom příjmu, musí být tento nositel příjmu životně pojištěn.[14]

7.1 Pravidlo čtyř očí

Při zpracování úvěru se uplatňuje tzv. pravidlo čtyř očí. V průběhu vyhodnocování úvěru je jedním párem očí „klientský pracovník“ a druhým párem očí je Credit Flow (vyhodnocovací systém, informace ze všech registrů). Jestliže jsou klientskému úvěrovému pracovníkovi známy skutečnosti (zpravidla neuvedené v žádosti), které by mohly ohrozit splácení úvěru, je jeho povinností žádost klienta odmítnout.[14]

7.2 Nový a stávající klient

Za stávajícího klienta ČSOB i Poštovní spořitelna považuje fyzickou osobu, která vede svůj osobní nebo podnikatelský účet v ČSOB minimálně 6 měsíců.

7.3 Doložení příjmů klienta

Banka při podání žádosti o úvěr požaduje doložení příjmů žadatele. Existuje mnoho forem, jak příjem doložit, záleží především na tom, zda žádá nový či stávající klient, a také na tom, o jaký druh příjmu se jedná.

- 1) příjem ze závislé činnosti – u nového či stávajícího klienta, pokud je jeho příjem směřován do Poštovní spořitelny, nejsou vyžadovány žádné doklady o příjmu; pokud jsou jeho příjmy směřovány do jiné banky, musí mít potvrzení od zaměstnavatele a zároveň kompletní výpis z účtu, kam je příjem zasílán; v případě, že je příjem vyplácen v hotovosti, musí mít klient zaměstnavatelem vydané potvrzení o příjmu a zároveň poslední tři výplatní pásky; v některých případech je požadován i poslední aktuální doklad o pravidelných výdajích domácnosti (u příjmu nižším než 15000 Kč); cizinci (kromě EU) navíc předkládají pracovní povolení spolu s pracovní smlouvou,
- 2) příjem z podnikání/samostatné výdělečné činnosti – klient dokládá kompletní Přiznání k dani z příjmu fyzických osob včetně všech příloh za poslední celý kalendářní rok, potvrzení o zaplacení daně z příjmu ve výši uvedené v daňovém přiznání (výpis z účtu banky, pokud nesměruje z účtu v Poštovní spořitelně nebo jiné potvrzení o zaplacení); stejná pravidla platí i pro příjmy z veřejné obchodní společnosti,
- 3) příjmy z nájemného – pokud je směřován na účet v Poštovní spořitelně, stačí předložit originál nebo ověřenou kopii nájemní smlouvy, akceptuje se příjem ve výši 65% nájemného (po odečtení eventuálních poplatků za služby); pokud je příjem obsažen v daňovém přiznání, předkládá klient potvrzení o zaplacení daně a zároveň originál či kopii nájemní smlouvy; pokud se ale jedná o jediný příjem klienta, není příjem z nájemného akceptován,
- 4) příjmy ze státních transferů a sociálních dávek – ověřuje se z historie účtu klienta, akceptovány jsou:

- starobní nebo plný invalidní důchod – klient musí předložit doklad o přiznání důchodu,
- rodičovský příspěvek – klient předkládá doklad o přiznání rodičovského příspěvku (nejedná se o příspěvek pobíraný po dobu 6 měsíců po narození dítěte), dávka je uznána maximálně do výše 7600 Kč,
- přídavek na dítě – klient předloží doklad o přiznání přídavku na dítě,
- náhrada za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti nebo uznání plné invalidity – předkládá se doklad o potvrzení této náhrady,
- vdovský/vdovecký důchod – jen pokud je žadatel starší 54 let, dokládá potvrzení přiznání vdovského důchodu,
- výsluhový důchod, renty – banka požaduje doklad o přiznání výsluhového důchodu (př. Policie, vojsko),
- příspěvek na péči – klient musí předložit smlouvu o opatrovnictví s osobou postiženou nebo registraci u úřadu,
- ostatní – nelze akceptovat.[14]

7.4 Zajištění

ČSOB Poštovní spořitelna využívá tři běžné formy zajištění:

- 1) prohlášení ručitele – fyzická osoba, která splňuje všechna kritéria jako žadatel (věk, důvěryhodnost, identifikace apod.); dokládá příjmy stejným způsobem jako žadatel; manžel/manželka ručitele spolupodepisuje prohlášení ručitele,
- 2) depozitum¹⁴ – musí být uloženo u Poštovní spořitelny po celou dobu trvání úvěrového vztahu; v Kč - jistící hodnota činí 100 % depozita; v jiné měně – depozitum musí být navýšeno o 25 % z důvodu kurzovního rizika,
- 3) nemovitost – zejména u dlouhodobých úvěrů s vyšším objemem poskytnutých finančních prostředků; jistící hodnota činí maximálně 70 % hodnoty nemovitosti; zajišťovacím instrumentem je zřízení zástavního práva k nemovitosti; podmínkou čerpání úvěru je předložení Výpisu z listu vlastnictví se zapsaným zástavním právem banky na prvním místě a doložení Zástavní smlouvy s vyznačeným provedením vkladu Katastrem nemovitostí.

7.5 Úvěrová angažovanost

Úvěrová angažovanost znamená celkovou sumu zůstatků spotřebitelských úvěrů a limitů Povoleného přečerpání a Kreditní karty, které klient má v ČSOB Poštovní spořitelně. Rozlišujeme úvěrovou angažovanost zajištěnou (výše úvěru včetně zajištění) a nezajištěnou (jak vysoký úvěr může klient dostat bez zajištění – viz Tabulka 1). Celkový limit úvěrové angažovanosti se ověřuje při poskytnutí každého úvěru a jeho výše je stanovena podle počtu a charakteru žadatelů a objemem již poskytnutých úvěrů hlavnímu žadateli.[14]

Ve standardním procesu lze poskytnout nezajištěný úvěr novým klientům do výše 150 000 Kč, stávajícím klientům do 300 000 Kč.

Nezajištěný limit lze zvýšit přistoupením dalších osob (spolužadatele, ručitele) až na 450 000 Kč u nového klienta, u stávajícího až na 600 000 Kč.

Tabulka 1: Maximální poskytnutá výše úvěru bez zajištění

Nezajištěné limity	NOVÝ KLIENT	STÁVAJÍCÍ KLIENT
Žadatel	150 000,-	300 000,-
Spolužadatel	150 000,-	300 000,-
Ručitel	150 000,-	300 000,-
Max. při přistoupení dalších osob	450 000,-	600 000,-

Zdroj: interní dokumenty Poštovní spořitelny

Pravidla úvěrové angažovanosti:

- 1) pokud hlavní žadatel na požadovaný úvěr nemá dostatečné příjmy, může si k úvěru přibrat spolužadatele (pokud je spolužadatel ze stejné domácnosti – manžel/manželka, druh/družka, registrovaný partner, rodiče, počítá systém s jejich příjmy),
- 2) spolužadatelé z jiných domácností mají vliv na maximální výši úvěru, ale nezapočítávají se do zdrojů pro splácení,

- 3) maximální počet spolužadatelů pro jeden úvěr je standardně jeden (u Spotřebitelského úvěru na bydlení maximálně dva), dále je možné použít maximálně jednoho ručitele,
- 4) manžel/manželka hlavního žadatele (stávajícího klienta) jsou považováni z hlediska angažovanosti vždy za stávající klienty (podmínkou je stejná alespoň korespondenční adresa),
- 5) pokud je hlavní žadatel hlavním žadatelem u jiného úvěru, započítává se mu 100 % nesplacené jistiny do jeho úvěrové angažovanosti, je-li spolužadatelem 50 %, je-li ručitelem 20 %.

8. Úvěrové produkty poštovní spořitelny

8.1 Spotřebitelský úvěr neúčelový

Jedná se o neúčelový korunový úvěr s pevnou úrokovou sazbou a s možností pojištění schopnosti splácet, slouží na financování soukromých nepodnikatelských potřeb fyzických osob. Pokud klient žádá o tento typ úvěru, musí splňovat všechny podmínky poskytnutí podle úvěrové politiky banky.

Žadatel (spolužadatel, ručitel) nesmí být ve zkušební době nebo ve výpovědní lhůtě. Hlavním žadatelem je vždy osoba s bankovním účtem u Poštovní spořitelny. Banka nepožaduje dokladovat účel úvěru, ale zpravidla je žadatel dotázán, za jakým účelem o půjčku žádá (např. dovolená, nákup automobilu atd.).

Čerpání úvěru je vždy bezhotovostní a lze ho provádět jednorázově, převodem na účet klienta, nejpozději do jednoho měsíce ode dne uzavření smlouvy.

Splácení probíhá měsíčně inkasem z bankovního účtu klienta vedeného u Poštovní spořitelny a zahájit splácení lze pouze po úplném dočerpání. Splácení úvěru je anuitní¹² s pravidelnou měsíční splátkou. Klient si může zvolit libovolné datum v měsíci, kdy bude splácet, nezávisle na datu čerpání. Datum první splátky musí být v měsíci následujícím po měsíci, kdy bylo dočerpáno. Datum běžné splátky musí být mezi 1. a 28. dnem v měsíci. Kdykoliv v průběhu úvěrového vztahu je možné provést mimořádné splacení celého zůstatku nebo části úvěru, a to na základě písemné žádosti klienta. Za předčasné splacení není účtován žádný poplatek.

Mezi další výhody produktu pak patří rychlé posouzení úvěru s minimální administrativou nebo fixní úroková sazba po celou dobu splatnosti úvěru.

V současné době je úroková sazba 14,9 % p. a.¹³ a poplatek za správu úvěru činí 39 Kč měsíčně. Výše RPSN¹⁴ závisí na vypůjčené částce a celkové délce splatnosti úvěru. U

---

¹² Po celou dobu úvěru stejná výše splátky, mění se pouze poměr úroku a úmoru

¹³ Roční úročení

úvěrů poskytnutých prostřednictvím Klientského centra po telefonu není účtován poplatek za podání žádosti 50 Kč.[14]

8.2 Spotřebitelský úvěr na bydlení

Tento úvěr slouží k financování soukromých (nepodnikatelských) bytových potřeb fyzických osob – pořízení bydlení, jeho modernizaci nebo rekonstrukci. Žadatel musí splňovat všechny podmínky úvěrové politiky banky. Maximální počet osob, které se mohou účastnit úvěrového obchodu, jsou 4 (hlavní žadatel, 2 spolužadatelé, ručitel).

Účelový spotřebitelský úvěr na bydlení zahrnuje:

- koupě domu/bytu/garáže (a to i samostatně),
- rekonstrukce/modernizace bytu,
- výstavba domu/bytu,
- změna stavby, kterou vznikne byt z nebytových prostor,
- členský podíl v bytovém družstvu,
- koupě družstevního bytu do osobního vlastnictví,
- koupě stavebního pozemku,
- koupě rekreačního zařízení (s číslem popisným nebo evidenčním),
- rekonstrukce/modernizace rekreačního zařízení (s číslem popisným nebo evidenčním),
- vypořádání dědictví/společného jmění manželů,
- koupě vybavení bytu.

Úvěr nezahrnuje:

- nářadí a stroje,
- zahradní domky, zahradní technika – přístroje,
- spotřeba energií, chemické a čisticí prostředky, bazénová chemie, úklidová služba atd.

---

¹⁴ Roční procentuelní sazba nákladů – cena úvěru včetně všech poplatků, slouží pro porovnávání u konkurence

K doložení účelu, v závislosti na předmětu financování, je z pravidla požadována kupní smlouva (nebo smlouva o smlouvě budoucí kupní), Výpis z listu vlastnictví, faktury, Smlouva o dílo, rozpis prováděných prací (u staveb realizovaných svépomocí), oprávnění o výstavbě, smlouva o převodu členského podílu, dohoda o vypořádání mezi dědici notářsky ověřenými podpisy, usnesení o dědickém řízení s nabytím právní moci atd. Spotřebitelský úvěr na bydlení nelze využít na refinancování dříve poskytnutých úvěrů a půjček použitých na účely bydlení.

Splatnost je od 13 měsíců do 10 let, období čerpání se do délky splatnosti nepočítá. Minimální výše úvěru je 20 000 Kč, maximální je dána potřebami klienta a jeho schopností půjčku splácet, v případě potřeby i zajistit. Aktuální úroková sazba úvěru na bydlení je 7,5 % a RPSN se opět mění s vyšší vypůjčené splátky a dobou splatnosti.[14]

8.3 Spotřebitelský úvěr na vzdělání

Jedná se o účelový korunový účet určený občanům ČR na pokrytí výdajů spojených s jejich vzděláváním. Pomocí tohoto úvěru lze financovat např. studium na vysoké škole (maximálně 250 tis. Kč na 10 let), jazykové kurzy v ČR i v zahraničí (max. 100 tis. Kč na 5 let), ale i rekvalifikační kurzy (max. 100 tis. Kč na 5 let) Úvěr na financování studia v zahraničí je schvalován individuálně. Tento typ úvěru nelze využít k financování klasického středoškolského vzdělání.

Splácení probíhá měsíčně inkasem z účtu vedeného u ČSOB, je možné si první splátku odložit až o pět let, stejně tak, jako předčasně splatit celý úvěr, což je bez poplatku.

Jednou z mnoha výhod tohoto úvěru je možnost ho získat i pro nevýdělečné studenty, kdy student je veden pouze jako spolužadatel, hlavním žadatelem je výdělečná osoba se vztahem ke studujícímu (rodiče, pěstouni, popř. manžel/ka, druh, družka). Úroková sazba je 8,8 % p.a. RPSN je opět závislé na délce a požadované částce. [14]

8.4 Poštovní úvěr Čtyřlístek

Úvěr Čtyřlístek je krátkodobý a střednědobý úvěr, který se poskytuje pouze v korunách na nepodnikatelské potřeby žadatele. Je poskytován na pracovištích České pošty a na pobočkách Poštovní spořitelny.

Čerpat úvěr je možné ve více variantách:

- 1) čerpání v hotovosti – je možné pouze pro majitele Postžirového¹⁵ účtu nebo běžného účtu vedeného u ČSOB a to do pevně stanovené výše maximálně 20 000 Kč, je možné čerpat výplatou v hotovosti i na přepážkách pošty,
- 2) převod ve prospěch účtu – tento typ čerpání se uplatňuje u žadatelů, kteří nejsou klienty ČSOB a mají vedený účet v jiné bance, dále může tuto částku získat klient i neklient, který splňuje podmínky poskytnutí úvěru a žádá o částku vyšší než 20 000 Kč,
- 3) vystavení šekové poukázky – je možné u všech variant čerpání, částečně nahrazuje původní čerpání v hotovosti u úvěrů pro neklienty.

Délka tohoto úvěru je jeden nebo dva roky. Úvěr je zajištěn Dohodou o srážkách ze mzdy ve výši dvojnásobku sjednané měsíční splátky úvěru. V případě žádosti o úvěr ve výši 25 nebo 30 tis. je po žadateli požadováno potvrzení o výši příjmu.

Splátky úvěru banka inkasuje z běžného účtu klienta, v případě neklienta je částka pro splátku úvěru poukazována na tzv. splátkový účet bezhotovostním převodem z jiného peněžního ústavu nebo v hotovosti na přepážce České pošty.

Výhodou tohoto produktu je velmi jednoduchá smluvní dokumentace, bez potvrzení o příjmu do 20 000 Kč, dále i velmi rychlé posouzení a čerpání úvěru. Nevýhodou pak zůstává poměrně vysoká úroková sazba 27 % p.a. RPSN opět závisí na době splatnosti a požadované částce.[13]

---

¹⁵ Běžný účet v Poštovní spořitelně

8.5 Kreditní karta Poštovní spořitelny

Kreditní karta Poštovní spořitelny je mezinárodní platební karta, pomocí které může klient čerpat peněžní prostředky až do výše schváleného úvěrového limitu. Jedná se o úvěr revolvingového typu, který má charakter neúčelového úvěru. Karta je určena především k platbám za zboží a služby, k platbám přes internet, k výběru hotovosti v bankomatech a ve vybraných obchodech (Cash Back) nebo na přepážkách bank v tuzemsku i v zahraničí. Je také umožněn bezhotovostní převod prostředků z účtu Kreditní karty na Postžirový účet klienta.

Existují dva typy karty:

- 1) Mastercard Standard – embosovaná kreditní karta s mezinárodní platností, má plasticky vyražený reliéf s číslem karty, a proto použitelná i v případě, že nefungují nebo nejsou k dispozici terminály pro platební karty, doporučuje se při platbách přes internet nebo při cestování do exotičtějších krajů, poplatek činí 450 Kč ročně po prvním roce zdarma,
- 2) Mastercard Unembossed – elektronická karta s mezinárodní platností, poplatek činí 250 Kč po prvním roce vedení zdarma.

Kreditní karta může být vydána novým klientům banky, stávajícím klientům a zaměstnancům banky. Žádost může majitel Postžirového účtu nebo běžného účtu vedeného v jiné bance v ČR podat na kterémkoli finančním centru Poštovní spořitelny nebo na vybraných poštách v ČR.

Maximální částka, kterou má klient prostřednictvím Kreditní karty k dispozici na sjednané opakující se období je tzv. úvěrový limit. Ve standardním schvalovacím procesu lze poskytnout bez zajištění úvěr do výše 100 000 Kč novému klientovi a 200 000 Kč stávajícímu. Minimální úvěrový limit je 5 000 Kč.

Tabulka 2: Pásma úvěrových limitů Kreditní karty (v tis. Kč):

Mastercard unembossed – u tohoto typu karty lze poskytnout pouze tyto úvěrové rámce (v tis. Kč) – nelze např. poskytnout Kreditní kartu na 23 tis. Kč, maximálně lze poskytnout 50 ti. Kč.			
5	8	10	12
15	18	20	25
30	35	40	50
Mastercard Standard – u tohoto typu karty lze poskytnout jen níže uvedené úvěrové rámce (v tis. Kč) – nelze např. poskytnout Kreditní kartu na 12 tis. Kč a maximálně lze poskytnout 250 tis. Kč.			
15	18	20	25
30	35	40	50
60	80	100	125
150	200	250	

Zdroj: interní dokumenty Poštovní spořitelny

Všechny vydané kreditní karty k jednomu účtu sdílejí společný úvěrový limit, společné období čerpání a jednu splatnost.

Klient splácí v pravidelných měsíčních splátkách ke dni, který si stanoví. Výše povinné měsíční splátky činí 5 %, minimálně 500 Kč. Splácet lze bezhotovostním příkazem k úhradě, vkladem hotovosti na úvěrový účet nebo inkasem z účtu klienta (tzv. automatická splátka, stoprocentní inkaso).

Čerpaná částka úvěru je automaticky úročena sazbou dle aktuálních úrokových sazeb, v současnosti činí 19,2 % ročně. Velkou výhodou je zde až 45 dní dlouhé bezúročné období, kdy si klient půjčuje finanční prostředky bez úroku. Platí-li klient vždy v den splatnosti pravidelně vyčerpanou částku, může mít bezúročné období po celou dobu trvání úvěrové smlouvy.[13]

8.6 Splátková karta Poštovní spořitelny

Je to mezinárodní platební karta, pomocí které může klient čerpat peněžní prostředky až do výše schváleného úvěrového limitu. Karta je určena ke stejným účelům jako Kreditní karta Poštovní spořitelny, s tím rozdílem, že není možné bezhotovostně převádět prostředky z účtu Splátkové karty na Postžirový účet klienta. Jedná se o čipovou kartu Mastercard Unembossed a klient nemůže být současně držitelem Splátkové i Kreditní karty. Žadatel o Splátkovou kartu nemusí mít účet vedený u ČSOB a může o ni požádat na finančním centru nebo na vybraných pracovištích České pošty. Ve standardním schvalovacím procesu lze poskytnout úvěr do výše 20 000 Kč (pro nové i stávající klienty).

Tabulka 3: Pásma úvěrových limitů Splátkové karty (v tis. Kč):

Splátková karta – u této karty mohou být klientům /neklentům poskytnuty tyto úvěrové rámce (v tis. Kč.), jinou částku poskytnout nelze.			
3	5	8	10
12	15	18	20

Zdroj: interní dokumenty Poštovní spořitelny

Výhodou karty je neomezená platnost a vydání i vedení po celou dobu zdarma. Klient má možnost zvolit si datum splatnosti buď 15. nebo 25. den v měsíci. Výše povinné měsíční splátky je pro úvěry do 5 tis. Kč – 300 Kč, pro úvěry do 10 tis. Kč – 500 Kč a pro úvěry do 20 tis. Kč – 1000 Kč. Splácet lze bezhotovostním příkazem k úhradě, vkladem hotovosti na bankovní účet nebo inkasem z účtu. Čerpaná částka úvěru je automaticky úročena sazbou dle aktuálních úrokových sazeb, v současné době 23 % ročně. Na rozdíl od Kreditní karty u Splátkové není bezúročné období.[13]

Věrnostní program

Věrnostní program je určen klientům, kteří používají platební karty. Díky Věrnostnímu programu mohou klienti Poštovní spořitelny za provedené transakce platební kartou získat zajímavé odměny. Principem programu je sběr bonusových bodů, které jsou připisovány za platby v hodnotě 250 Kč a více, za každých 50 Kč získá klient jeden bod, počty bodů jsou pak součástí měsíčních výpisů.

8.7 Povolené přecherpání

Povolené přecherpání (tzv. kontokorent) představuje krátkodobý neúčelový úvěr, který umožňuje vyřešit dočasný nedostatek peněz na postžirovém účtu klienta. A to přecherpáním peněžních prostředků do záporného zůstatku účtu klienta.

Čerpaný úvěrový limit povoleného přecherpání je úvěr neúčelový – banka nevyžaduje dokládat účel čerpání a ani jej nijak dále nesleduje a revolvingový – s automatickou obnovou platnosti úvěrového limitu na další období, jsou-li řádně plněny všechny smluvní podmínky.

Povolené přecherpání se sjednává na dobu neurčitou a každý klient může mít pouze jeden kontokorent, když má více postžirových účtů.

Výše limitu povoleného přecherpání může být až dvojnásobek čistých měsíčních příjmů žadatele. Případný vyšší úvěrový limit může být výjimečně schválen s tím, že bude zajištěn depozitem¹⁶. Minimální výše úvěrového limitu je 2 000 Kč, maximálně lze obecně poskytnout novým i stávajícím klientům až 100 000 Kč.

Úrok je u tohoto typu úvěru vypočítáván denně a účtován měsíčně z aktuální výše a skutečného počtu kalendářních dnů čerpání. Aktuální úroková sazba je 15 %.

Úvěr se průběžně splácí každou úhradou, která dojde ve prospěch úvěrového účtu klienta a znovu se tak obnovuje možnost čerpat kontokorent až do výše limitu. Klient je povinen vykázat kreditní zůstatek na svém běžném účtu minimálně jednou v období šesti měsíců a pravidelně měsíčně směřovat na účet smluvně sjednanou částku, tj. nejméně ve výši poloviny úvěrového limitu. Povolené přecherpání lze sjednat pouze na finančních centrech Poštovní spořitelny nebo korespondenčně. [14]

8.8 Pojištění úvěru (Bankopojištění)

Jedná se o službu k poskytnutí Spotřebitelského úvěru. Chrání účastníky úvěrového vztahu proti níže uvedeným rizikům, klient však může tuto službu odmítnout.

---

¹⁶ Uložená cenná věc – cenné papíry, listiny svěřené bance, nejčastěji však vklad peněz uložený na účtu u banky

Tabulka 4: Pojištění úvěru a jeho varianty

	Základní pojištění (VARIANTA 1)	Rozšířené pojištění (VARIANTA 2)
Pokrytí rizika	Smrt a plná invalidita	Smrt, plná invalidita, pracovní neschopnost a ztráta zaměstnání
Poplatek	1 % ročně z výše poskytnutého úvěru	3 % ročně z výše poskytnutého úvěru
Pojistné plnění při uznání pojistné události	Formou jednorázové úhrady zbylé výše závazku klienta.	V případě smrti nebo plné invalidity – formou jednorázové úhrady zbylé výše závazku klienta. V případě pracovní neschopnosti a ztráty zaměstnání – formou úhrady měsíčních splátek pojištění v délce až 9 měsíců.
Kdo si může zřídit pojištění	Kdokoliv z účastníků úvěrového vztahu, který nedosáhl k datu uzavření smlouvy o úvěru věku 60 let.	Jen hlavní žadatel o úvěr, který je v trvalém pracovním poměru a není při sjednání pojištění v pracovní neschopnosti.

Zdroj : interní dokumenty Poštovní spořitelny

Pojištění je uzavřeno pouze při uzavření smlouvy o Spotřebitelském úvěru. Pojištěný obdrží zároveň se smlouvou o úvěru Pojistné podmínky pro úvěry poskytované v ČSOB. Pokud je splácení úvěru nad 600 000 Kč závislé z více než 70 % na jednom příjmu, musí mít nositel tohoto příjmu sjednáno Bankopojištění nebo musí být životně pojištěn. [14]

9. Postup při poskytnutí Neúčelového spotřebitelského úvěru

Celý proces poskytování úvěru začíná podáním žádosti o úvěr. Banka po obdržení žádosti používá mnoho nástrojů k získání pozitivních i negativních informací o bonitě, důvěryhodnosti a platební morálce klienta. Prvotní informace získá banka z dat uvedených ve formuláři, který je součástí žádosti o úvěr. Obsahuje otázky, které se týkají rodinného stavu, počtu dětí, zdrojů příjmu, údajů o zaměstnavateli a další. Problémem je, že klienti nemusejí vždy uvádět údaje podle skutečnosti, proto může banka využít služeb bankovních i nebankovních registrů. Další data banka získává o klientovi z interních informací, tedy ze zkušeností s klientem, zde zjišťuje informace jak o debetu (jak dlouho má klient veden účet, jaký je na něm obrát a objem finančních prostředků), tak o kreditu (jak hradí své závazky). Negativní informace o klientovi může banka najít i na Černé listině¹⁷, kam se zaznamenávají všechny špatné zkušenosti s klienty, aby se zabránilo zvyšování úvěrového rizika banky.

Tabulka 5: Konkrétní žadatel o neúčelový spotřebitelský úvěr

Typ úvěru	Neúčelový
Částka požadovaného úvěru	200 000 Kč
Splatnost	4 roky (84 měsíců)
Pojištění úvěru	Základní
Pohlaví	Žena
Rodinný stav	Vdaná
Spolužadatel	Manžel (32 let, příjem 31 000 Kč)
Věk žadatele	27
Počet členů v domácnosti	2
Počet členů bez příjmu (včetně dětí)	0
Region/druh bydlení	Liberec / vlastní
Čistý měsíční příjem	30000
Měsíční splátky / limit na kontokorentu, KK¹⁸	2500 / 20 000
Dosažené vzdělání	VŠ
Zaměstnání	účetní, 2 roky

Zdroj: vlastní zpracování

¹⁷ Interní dokument banky, každá banka si vede svůj registr, kam zaznamenává všechny negativní informace o klientově účtu, např. opožděné splácení, exekuci na účtu atd.

¹⁸ Celkový limit, který je k dispozici, nezáleží, kolik je vyčerpáno

9.1 Hodnocení bonity klienta

V Poštovní spořitelně se můžeme setkat se dvěma způsoby hodnocení - vnitřní úvěrové hodnocení a scoring.

Vnitřní úvěrové hodnocení provádí úvěrový pracovník, obecně však neexistují standardní kritéria pro všechny klienty. Hodnotící faktory mohou být například obor podnikání, příjmy v minulosti, finanční situace nebo výhled do budoucnosti. Záleží tu na schopnostech a zkušenostech pracovníka, proto jde o značně subjektivní hodnocení. Po základním seznámení se s klientem může úvěrový proces pokročit do fáze podrobnějšího hodnocení rizikovosti klienta. Hodnocení rizika je nedílnou součástí každé žádosti o úvěr. Cílem je zodpovědět si otázku, zda lze očekávat, že žadatel bude mít v budoucnu dostatek prostředků k tomu, aby mohl splácet úvěr v souladu s dohodnutými podmínkami. Relativně novou metodou, která se v českém bankovnínictví vyskytuje a stává se neoddělitelnou součástí úvěrových analýz je tzv. aplikační scoring.

Scoring je softwarový program založený na statistické analýze klientů, bonitu žadatele ovlivňuje mnoho faktorů. Zpravidla se posuzují osobní údaje – věk, pohlaví, vzdělání, zaměstnání, rodinný stav, počet vyživovaných dětí atd. Dalším významným faktorem jsou příjmy žadatele, od kterých se odečítá vypočítaná výše životního minima, která je u každého stanovena individuálně. Výše životního minima roste s počtem vyživovaných dětí nebo dalších osob ve společné domácnosti. V případě, že by chtěl žadatel výši životního minima snížit, může si přizvat další osobu, spolužadatele. Do výpočtu bonity patří také pravidelné výdaje žadatele, jako např. platba nájemného, pojištění, splátky dalších úvěrů, alimony a další. Bonitu ovlivní také případné limity na kontokorentních účtech nebo na kreditní kartě. Pomocí statisticko-matematických metod jsou vstupní data v systému vyhodnocena. Výstupem je tzv. hodnotící systém, který oboduje klienta podle jeho rizikovosti. Cílem je sběr dat, která se použijí jako vstupní databáze do hodnotícího systému. Scoring probíhá automatizovaně, což znamená, že hlavní nárok je kladen na správné zadání údajů, pak stačí jen čekat na konečný výsledek hodnocení. Samotným výstupem scoringu jsou známky.[15]

V poštovní spořitelně se využívá program Credit Flow, který je navázaný na všechny bankovní i nebankovní registry, takže se zde dá zjistit např. splácení jiných úvěrů, leasingu

nebo placení mobilním operátorům. Stupnice scoringu má několik stupňů, které jsou v souladu s ČNB¹⁹ (např. ČNB 1 znamená standardní pohledávku, ČNB 2 znamená sledovanou pohledávku atd.) Platí, že čím horší scoringová známka, tím horší přiřazení dle opatření ČNB. Minimální počet stupňů podle požadavků ČNB je 6-9, více podskupin umožní jemněji odlišovat hodnocené klienty, což vede k lepšímu ohodnocení rizika.

Výsledná známka scoringu je důležitým klíčem k rozhodnutí o poskytnutí úvěru. Na základě této metody se odvíjí celý úvěrový proces. Banka si ověřuje důvěryhodnost klienta i ze současných a předchozích zkušeností, tj. zda klient vždy včas a řádně splácel, zda včas předkládal informace atd. Zde se může využít i Černé listiny, ve které jsou uvedeny problémové skutečnosti (např. podvodný obchod, zfalšované razítko atd.). Dále pak pomocí Bankovního registru lze zjistit počet existujících úvěrových smluv u jiných bank, výši jednotlivých úvěrů a splátek, platební morálku klienta. Scoring využívá i hodnocení klienta nebankovními institucemi, jako jsou Správa sociálního zabezpečení, Zdravotní pojišťovny a další. Banka zde zjišťuje, zda klient platí řádně a včas své závazky vůči státu, což vypovídá o spolehlivosti daného klienta. Toto ověření získává od klienta, který předkládá potvrzení od jednotlivých státních úřadů.[15]

Kromě výše uvedených údajů se do scoringu zadává řada dalších údajů, jako např. detaily úvěru – objem úvěru, datum čerpání, druh čerpání (jednorázové nebo postupné), účel úvěru, počet splátek, četnost splátek a jejich výše, která je vypočítána automaticky v systému.

Na první pohled se zdá, že jde o jednoduché otázky, ale ve skutečnosti jsou v mnoha případech žadatelovy potřeby odlišné od částek, které požaduje a které, kdyby je banka poskytla, by mohly vést až k jeho úpadku. Odradit žadatele od nereálných představ je někdy těžké.

---

¹⁹ Opatření České národní banky č. 9 ze dne 6. listopadu 2002, kterým se stanoví pravidla pro posuzování pohledávek z finančních činností

Tabulka 6: Hodnocení bonity klienta

Kritérium	Vymezení	Body	Váha (v %)	Klient č. 1
Věk	18 - 21	0	10	0,5
	22 - 29	5		
	30 - 39	20		
	40 a více	25		
Pohlaví	muž	0	20	2
	žena	10		
Dosažené vzdělání	ZŠ	0	15	3,75
	SŠ	10		
	VOŠ	15		
	VŠ	25		
Rodinný stav	svobodný/á	10	25	6,25
	ženatý/vdaná	25		
	rozvedený/á	0		
	vdovec/vdova	15		
Počet dětí	0	10	10	1
	1 - 2	15		
	3 a více	0		
Doba trvání aktuálního zaměstnaneckého vztahu	méně než 1 rok	0	20	3
	1 až 3 roky	15		
	více než 3 roky	25		
Celkový počet bodů				16,5

Zdroj: sdělení úvěrového specialisty, vlastní úprava

Tabulky č. 6 obsahuje základní kritéria, která banka může na místě okamžitě ověřit na základě občanského průkazu – věk, pohlaví, rodinný stav, nebo které později zkontrolovat po písemném doložení – dosažené vzdělání, počet dětí, zaměstnanecký vztah. Z vybraných kritérií je vidět, že některé skupiny obyvatel jsou při hodnocení zvýhodňovány. Např. žena, navíc vdaná, je ohodnocena mnohem více body než svobodný muž. Do vyšší bodové stupnice se dostane i žadatel, který má alespoň jedno, maximálně dvě děti, má vysokoškolské vzdělání, dosahuje věku nad 40 let a je u svého zaměstnavatele zaměstnán přes 3 roky. Pro tento konkrétní případ byla stanovena minimální hranice pro získání úvěru 10 bodů. Klient tuto hranici splňuje, proto mu požadovaný úvěr může být poskytnut.

Tabulka 7: Výsledek úvěrové kalkulačky

Měsíční splátka	5556 Kč
Měsíčně za pojistné k úvěru	167 Kč
Poplatky za zpracování úvěru	2050 Kč
Měsíčně za správu úvěru	50 Kč
Celkové měsíční zatížení klienta	5773 Kč
Roční úroková sazba	14,9 %
RPSN³⁰	19,08 %

Zdroj: úvěrová kalkulačka Poštovní spořitelny [online].[cit. 2010-03-15]. Dostupný z WWW <<http://postovnisporitelna.cz/Fyzicke-osoby/Pujcky/Stranky/Neucelovy-uver.aspx?tab=Spocitejte-si>

Úvěrovou smlouvu musí podepsat i druhý z manželů. Klientovi je načerpána celá částka na jeho Postžirový účet a může tak finanční prostředky hned využít. Podmínkou čerpání je uhrazení všech splatných závazků, zejména poplatku za zpracování úvěru. Čerpání neúčelového úvěru je jednorázové, v jeden den banka převede peníze ze svého úvěrového účtu na osobní účet klienta. Následující měsíc po načerpání peněz na účet je obvykle inkasem stržena první splátka. Někdy je možné si první splátku odložit až o šest měsíců. Klient si může sám stanovit den v měsíci, kdy mu budou splátky strhávány z účtu, doporučuje se tento den stanovit dva nebo tři dny po výplatě, aby byla jistota peněz na klientově účtu a nebyl problém si splátku strhnout. Splátka je u tohoto typu úvěru po celou dobu stejná, mění se pouze poměr úroku a úmoru, což je splátka jistiny.

Otázkou zůstává, zda je tato metoda správným řešením při hodnocení klienta. Měla by být používána v kombinaci s analýzou provedenou samotným úvěrovým pracovníkem. Banky by měly mít ve svých vnitřních pravidlech stanoveno rozmezí, ve kterém je možné výsledek scoringu subjektivně upravit, např. že úvěrový pracovník může zlepšit výsledek scoringu max. o jeden stupeň. Je zřejmé, že se jedná o jednoduchý, zpravidla časově i cenově nenáročný mechanismus, kterým lze vstupní data zpracovat téměř okamžitě. Výhodou scoringu je také vyšší objektivita, neboť úvěrový pracovník nemůže zásadním způsobem zasahovat do hodnocení. Je samozřejmostí, že pokud by úvěrový pracovník znal metodiku výpočtu, hrozilo by nebezpečí možnosti přizpůsobit aspoň částečně vstupní data tak, aby scoring vyšel lépe. Z toho důvodu je metodika scoringu známa pouze několika málo osobám (jedná se o jednociferné číslo).

10. Závěr

Bankovníctví je velmi specifický obor, činnost bank se řídí řadou právních zákonů, podléhá regulaci státu a centrální banky. Tato regulace může mít pozitivní vliv na důvěryhodnost bank a jejich postavení na trhu. V poslední době se bankovníctví musí potýkat s velkým množstvím změn způsobených nejen finanční krizí. Celý bankovní trh se stále více globalizuje, klienti jsou náročnější a lépe informovaní. Konkurenční prostředí se v tomto odvětví stále zvětšuje, neustále se vymýšlejí nové technologie a služby, trendem se stávají akvizice a fúze.

Poštovní spořitelna se řadí mezi banky s největší tradicí na českém trhu, její kořeny sahají až na počátek 20. století, od roku 2000 je součástí skupiny ČSOB, která je objemem aktiv největší bankou ve střední Evropě. Poštovní spořitelna nabízí svým klientům velmi široké spektrum produktů a služeb, přičemž právě velmi vysoká kvalita a dostupnost těchto produktů ji řadí na přední místa v konkurenčním bankovním boji.

Tato práce se skládá ze dvou částí, při psaní teoretické části jsem čerpala z české i zahraniční odborné literatury, v druhé, praktické části, jsem informace vyhledávala především z interních dokumentů banky, sazebníků a výročních zpráv. Dále jsem čerpala z internetových stránek Poštovní spořitelny, České národní banky nebo Registrů klientských informací.

Teoretická část se zaměřuje na problematiku úvěrů z obecného hlediska. Je zde popsána jak historie, tak současný stav českého bankovního trhu. Snaží se přiblížit a vysvětlit výhody a nevýhody různých druhů úvěrových produktů. Je zde kladen důraz také na představení pravidel a celého bankovního postupu při poskytování úvěru.

Praktická část je zaměřena především na popis celého úvěrového procesu a všech úvěrových produktů Poštovní spořitelny. Pozitivum spatřuji v individuálním přístupu Poštovní spořitelny ke každému klientovi. Banka nemá stanovená žádná striktní pravidla, kdy musí klienta odmítnout. Snaží se s klientem rozebrat příčiny případných překážek, což

samozřejmě vyžaduje velmi vysokou kvalifikovanost úvěrových pracovníků. Na druhou stranu tento individuální přístup přináší časovou náročnost celého úvěrového procesu.

Cílem mé bakalářské práce bylo vysvětlení základních principů, na kterých je postaveno poskytování úvěrů jak ve všeobecné rovině, tak v konkrétním případě Poštovní spořitelny. Orientace v těchto principech a dostatečná informovanost klientů jistě přispěje k celkovému zlepšení jejich postavení vůči bance, tudíž si myslím, že cíl této bakalářské práce jsem splnila.

Seznam použité literatury

Bibliografie

- [1] BAKEŠ, M. et al. Finanční právo. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. ISBN 80-7179-667-0.
- [2] CIPRA, T. Praktický průvodce finanční a pojistnou matematikou. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2005. ISBN 80-86119-91-2.
- [3] DVOŘÁK, P. Bankovníctví. 3. vyd. Praha: VŠE v Praze, 1998. ISBN-80-7079-585-9.
- [4] LIŠKA, V. Finanční teorie 14. Bankovníctví: Úvěry a vklady. 1. vyd. Praha: ČVUT, 1999. ISBN 80-01-02048-7.
- [5] PAVELKA, F., BARDOVÁ, D., OPLTOVÁ, R. Úvěrové obchody. 1. vyd. Praha: Bankovní institut vysoká škola, a. s., 2001. ISBN 80-7265-037-8.
- [6] PRICE WATERHOUSE COOPERS. Zásady řízení úvěrů. Přeložil V. Navrátil, J. Vedlich. 1. vyd. Praha: Management Press, 1999, ISBN 80-85943-91-3.
- [7] SALMAN, M. A. The World Bank Policy For Projects On International Waterways: An Historical And Legal Analysis. The World Bank, 2009. ISBN 0821379534.

Internetové zdroje

- [8] *Bankovní registr clientských informací.* [online][cit. 2009-10-12] Dostupný z WWW:< <http://www.brki.cz/>.
- [9] *Centrální registr dlužníků.* [online][cit. 2009-10-12] Dostupný z WWW:< <http://www.centralniregistrdluzniku.cz/>.
- [10] *Výroční zprávy ČSOB.* [online][cit. 2010-30-4] Dostupný z WWW:< http://www.csob.cz/WebCsob/Csob/O-CSOB/Vztahy-k-investorum/Vyrocní-pololetní-zpravy/Vyrocní-zpravy/VZ_CSOB_2009.pdf.
- [11] *Český statistický úřad.* [online][cit. 2009-10-12] Dostupný z WWW:<<http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/obyvatelstvo>.
- [12] *From risk taker to risk manager. BCG study.* [online][cit. 2010-01-21] Dostupné z WWW:<<http://www.bcg.com/publications/files/RiskManageengl31Jan01.pdf>.

[13] *Poštovní spořitelna*. [online][cit. 2009-11-13] Dostupné z WWW: <
<http://postovnisporitelna.cz/Stranky/default.aspx>.

Ostatní zdroje

[14] Interní dokumenty Poštovní spořitelny

[15] Informace od úvěrového specialisty

Citace

[16] DVOŘÁK, P. Bankovníctví. 3. vyd. Praha: VŠE v Praze, 1998. str. 116. ISBN-80-7079-585-9.

[17] BAKEŠ, M. et al. Finanční právo. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. str. 415. ISBN 80-7179-667-0.

Seznam příloh

Příloha A Vývoj úvěrů sektoru domácností od všech finančních zprostředkovatelů

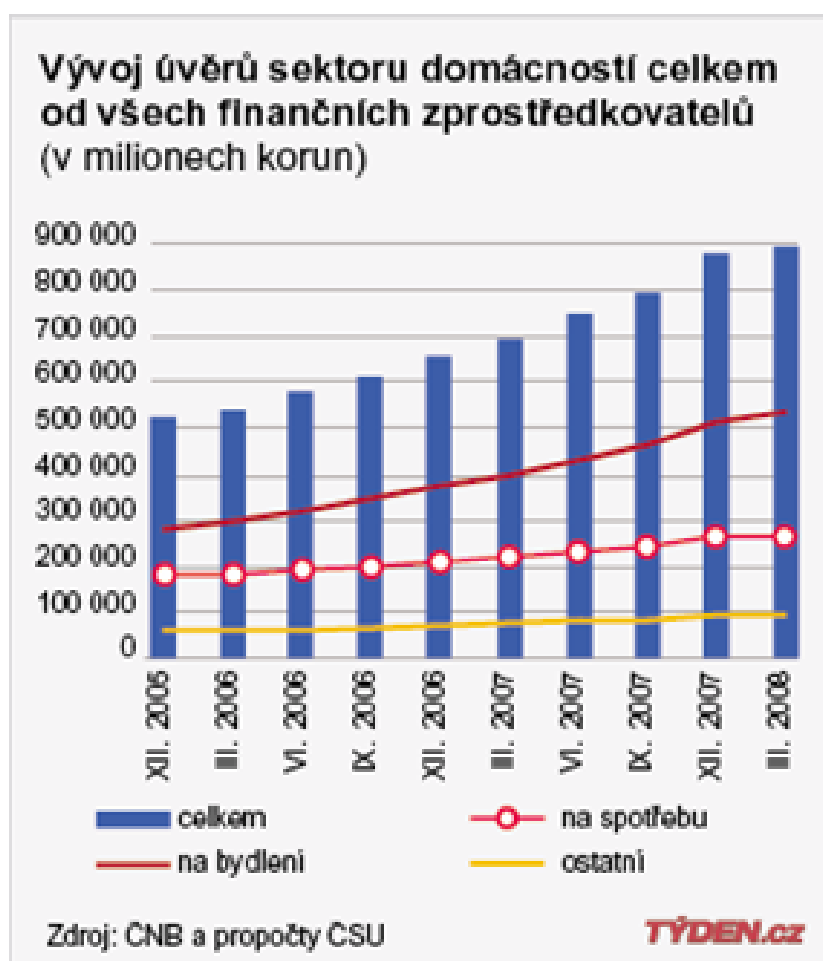
Příloha B Loga a maskot ČSOB a Poštovní spořitelny

Příloha C Žádost o úvěr a návod k vyplnění

Příloha D Sazebník Poštovní spořitelny – úvěrové obchody

Příloha E Výroční zpráva ČSOB za roky 2007, 2008, 2009

Příloha A – Vývoj úvěrů domácností od všech finančních zprostředkovatelů

Příloha B – Loga a maskot ČSOB a Poštovní spořitelny

[illegible]57

NÁVOD PRO VYPLNĚNÍ TISKOPISU A INFORMACE PRO ŽADATELE

PS 10 09

Vysvětlivky

Označení bodů před závorkou se vztahuje ke straně 1, v závorce ke straně 2 tiskopisu. Strana 1 je určena k vyplnění údajů o žadateli, strana 2 je pro údaje o spolužadateři nebo ručiteli úvěru. Pokud potřebujete tiskopis pro dalšího spolužadatele/ručitele, vyžádejte si ještě jednu žádost o úvěr, kde vyplníte jen stranu s číselným označením 830 v pravém horním rohu, kterou přiložíte k žádosti.

Československá obchodní banka, a. s., Poštovní spořitelna, poskytuje spotřebitelské úvěry v zásadě občanům ČR, EU a zemí Evropského hospodářského prostoru (Norsko, Lichtenštejnsko, Island) s příjmem v ČR, a to na řešení osobních potřeb žadatele, nikoli na podnikatelskou činnost.

Číslo účtu - vyplňte pouze pokud již máte v bance vedený postřirový účet nebo jiný typ osobního účtu.

14. Počet odběratelů/klientů - měsíčně (pokud neznáte přesný počet, vyberte odpovídající interval)

Pokud nebudete schopni/a určit, lze dopočítat např. takto:

- daňový poradce, který obsluhuje 30 firem = zadat interval 26 - 50
- majitel restaurace, který denně obsluhuje cca 50 zákazníků a má otevřeno každý den (50x30), tržn. cca 1500 hostů měsíčně = zadat interval nad 500
- kadeřnice, která má průměrně 6 zákazníků denně, pracovní dobu 5 dní v týdnu = zadat interval 101 - 500

15. Výše splátek podnikatelských úvěrů a půjček (uveďte úvěry ve všech bankách a institucích)

16. Limit na podnikatelských kreditních kartách a povolených přečerpáních (uveďte celkový limit, ne pouze čerpanou částku limitu, a to u úvěrů poskytnutých ve všech bankách a institucích)

18. Typ úvěru - pokud si přejete úvěr bez uvedení účelu použití prostředků, uveďte „neúčelový“. Pokud žádáte o účelový úvěr, uveďte konkrétní účel úvěru dle tabulky umístěné v závěru tohoto návodu. Příklady, co je možné z jednotlivých účelů vyplácet, jsou uvedené na poslední straně tiskopisu. Uveďte u účelu bydlení čísla a písmena všech plánovaných účelů.

Způsob čerpání - u účelového úvěru na vzdělání Poštovní spořitelna obvykle zašle prostředky přímo dodavateli zboží nebo služeb; u úvěru na bydlení a neúčelového úvěru jsou prostředky čerpány na účet žadatele.

19. Celková výše investice v Kč - vyplňte výši celé investice do požítovaného účelu. Příklad: Žádám o úvěr ve výši 500.000 Kč na koupi bytu, byt stojí 1.500.000 Kč (zbylou část kupní ceny uhradím z hypotéky) - celková výše investice je 1.500.000 Kč. Pokud budete požítovaný účel financovat i jiným úvěrem, než je úvěr o který žádáte v této žádosti, uveďte do pole 48. (43.) výši splátky tohoto jiného úvěru.

20. Datum čerpání - můžete navrhnout požadovaný termín čerpání; doporučujeme zpravidla 10 - 14 pracovních dnů po dni podání žádosti.

21. Den první splátky - je vždy v kalendářním měsíci následujícím po vyčerpání úvěru; doporučujeme Vám datum navrhnout 2 pracovní dny po dni, ve kterém obvykle dostáváte svou mzdu nebo jiný příjem (čerpání 20.1. - první splátka 14.2.). Neuvedete-li žádné datum, navrhne banka tento den na 15. den v měsíci.

22. Počet splátek (v měsících) - počet splátek volte s ohledem na účel úvěru, nejméně však na 12 měsíců (viz tabulka v závěru tohoto návodu).

23. Odklad splácení - u úvěrů na bydlení je možné požádat o odklad splácení jistiny o 1 až 6 měsíců, u úvěrů na vzdělání po dobu studia, maximálně až o 5 let. Po dobu odkladu budete hradit pouze úroky z vyčerpané částky úvěru, poplatek za správu úvěrového účtu a event. sjednané pojištění úvěru. U úvěrů neúčelových je možné požádat o odklad splátek anuity dle aktuálně platných obchodních nabídek a akcí. Bližší informace Vám podá pracovník Poštovní spořitelny při telefonickém projednání Vaší žádosti.

24. (19.) Žádám o pojištění ke spotřebitelskému úvěru - základní informace k pojištění k úvěru jsou uvedeny samostatně.

33. (28.) SJM (společné jmění manželů) - pokud žádá ženatý/vdaná žadatel/ka a mají rozdělené SJM, je nutné doložit tuto skutečnost úředně ověřenou kopií dokumentu o rozšíření nebo zúžení rozsahu SJM (smlouva sepsaná formou notářského zápisu, rozhodnutí soudu).

Zaměstnání žadatele - nevyplňují žadatelé v důchodu a studenti, pokud současně nepobírají příjmy od zaměstnavatele.

44. (39.) Vlastník podílu u zaměstnavatele... - zaškrtněte ANO, pokud jste zaměstnán u společnosti, kde Vy nebo Váš manžel/ka, rodič, dítě, sourozenec je vlastníkem podílu většího než 50 %.

46. (41) Hlavní telefonní kontakt - uveďte telefonní číslo na mzdovou účtárnu nebo personální oddělení, případně oficiální telefonický kontakt na firmu.

47. (42.) Čistý měsíční příjem - příjem ze závislé činnosti (nikoli z podnikání), resp. Vaše mzda. Rovněž lze uvést starobní důchod, trvalý plný invalidní důchod, vdovský a vdovecký důchod.

48. (43.) Měsíční splátky úvěrů, leasingu, splátkového prodeje - uveďte celkovou měsíční výši splátek úvěrů v ČSOB i v ostatních bankách, stavebních spořitelkách a u splátkových společností (Home Credit, Cetelem, GE Money, Multiservis apod.). Nezaahrnujte sem měsíční splátky kreditních karet a kontokorentů.

49. (44.) Ostatní měsíční výdaje (soudné nřizené, výživné, jiné výdaje) - uveďte celkovou měsíční výši výživného, pojistného, apod. Nezaahrnujte sem obvyklé výdaje na obživu, ošacení a nájemné rodiny.

52. (46.) Celkový limit na povolených přečerpáních a kreditních kartách - uveďte celkový smluvně sjednaný limit (nikoli pouze aktuálně čerpaný) v ČSOB i v ostatních bankách či u splátkových společností.

53. (48.) Příjem prokazují a zároveň přikládám

Kdy své příjmy nemusíte dokládat:

- Jsou-li Vám příjmy připsovány na účet v ČSOB minimálně 3 měsíce
- pokud žádáte o úvěr na základě nezávazné nabídky ve výpisu z postřirového účtu nebo jiné formy oslovení.

V ostatních případech je třeba každý příjem, který má být pro vyhodnocení žádosti započítán, doložit. U důchodů a sociálních příjmů originálem dokladu o jeho přiznání, starobní nebo invalidní důchod lze doložit rovněž kontrolním útržkem České pošty, s.p. o pobírání tohoto důchodu v měsíci předcházejícím podání žádosti. Zpracovatel žádosti o úvěr je však oprávněn vyžádat si od Vás dodatečně doložení příjmů v závislosti na konkrétním úvěrovém případě.

PŘEHLED POSKYTOVANÝCH SPOTŘEBITELSKÝCH ÚVĚRŮ (10/2009)

typ úvěru	splatnost
neúčelový	12 měsíců až 7 let
účelový na bydlení (číslo všech zvolených účelů uveďte v žádosti - bod 18)	
1. rekonstrukce:	
1.a	domu/bytu
1.b	rekreačního zařízení
2. koupě:	
2.a	domu/bytu
2.b	rekreačního zařízení
2.c	garáže
2.d	stavebního pozemku
3. družstevní podíl:	
3.a	koupě družstevního bytu do osobního vlastnictví
3.b	převod členského podílu v bytovém družstvu
4. koupě vybavení bytu	
5. výstavba:	
5.a	domu/bytu
5.b	rekreačního zařízení
5.c	garáže
6. vypořádání dědictví/společného jmění manželů	
účelový na vzdělání (číslo zvoleného účelu uveďte v žádosti - bod 18)	
7. vysoká škola (VOŠ) od 2. ročníku školy	12 měsíců až 10 let
8. jazykové vzdělávání, rekvalifikace	12 měsíců až 5 let

13 měsíců až 10 let

Příloha D - Sazebník Poštovní spořitelny – úvěrové obchody

Sazebník poplatků Poštovní spořitelny

platí od 1.4.2010

H. ÚVĚROVÉ OBCHODY

I. Úvěrové produkty pro fyzické osoby - nepodnikatele

položka	operace	sazba v Kč
1	SPOTŘEBITELSKÝ ÚVĚR	
1.1	Podání žádosti o poskytnutí spotřebitelského úvěru, včetně ověření podkladů a vyhodnocení žádosti	50,00 ¹⁾
1.2	Poskytnutí spotřebitelského úvěru (včetně spotřebitelského úvěru na bydlení)	1 % z požad. částky úvěru min. 300 max. 3 500
1.2.1	Poskytnutí spotřebitelského úvěru na vzdělání	zdarma
1.3	Pojištění k úvěru	
1.3.1	- základní (měsíční poplatek)	1 % p.a. z výše úvěru
1.3.2	- rozšířené (měsíční poplatek)	3 % p.a. z výše úvěru
1.4	Správa a vedení spotřebitelského úvěru (měsíční poplatek)	50,00
1.4.1	- spotřebitelského úvěru na vzdělání (měsíční poplatek)	zdarma
1.5	Změna smlouvy o spotřebitelském úvěru na žádost klienta	200,00
1.5.1.	Předčasné splacení celého úvěru	zdarma
1.6	Upomínky a výzvy	
1.6.1	- upomínka	150,00
1.6.2	- první a další výzva	400,00
	1) Ve finančních centrech Poštovní spořitelny lze vybírat i bezhotovostním převodem.	
2	POŠTOVNÍ ÚVĚR "ČTYŘLÍSTEK" (poskytován do 31.12.2009)	
2.1	Zpracování oznámení o předčasném splacení úvěru	200,00
2.2.	Upomínky a výzvy	
2.2.1	- upomínka	150,00
2.2.2	- první a další výzva	400,00
3	KONTOKORENT *) - formou dodatku ke smlouvě o účtu - formou samostatné smlouvy o úvěru	
3.1	Podání žádosti o Kontokorent	zdarma
3.2	Zřízení Kontokorentu	zdarma
3.3	Správa a vedení Kontokorentu včetně zasílání výpisu (měsíční poplatek)	19,00

5	KREDITNÍ A SPLÁTKOVÉ KARTY POŠTOVNÍ SPOŘITELNY	
5.1	Správa úvěru	
5.1.1	- ke každé Kreditce Poštovní spořitelny (embosovaná)	První rok zdarma, druhý a následující rok 450
5.1.2	- ke každé Kreditce Elektron (neembosovaná)	První rok zdarma, druhý a následující rok 250
5.1.3	- ke každé Splátkové kartě (neembosovaná)	zdarma
5.2	Ostatní služby	
5.2.1	Výběr hotovosti kreditními kartami Poštovní spořitelny (90% týdenního limitu)	
5.2.1.1	- z bankomatu ČSOB v tuzemsku	5 + 1,5 % z vybírané částky
5.2.1.2	- z bankomatů ostatních bank a společností v tuzemsku	25 + 1,5 % z vybírané částky
5.2.1.3	- z bankomatu ČSOB na Slovensku	5 + 1,5 % z vybírané částky
5.2.1.4	- z bankomatu v zahraničí (kromě výběru z bankomatu ČSOB na Slovensku)	80 + 1,5 % z vybírané částky
5.2.1.5	- na přepážce, ve směnárně a ostatních výplatních místech v tuzemsku	100 + 1,5 % z vybírané částky

5.2.1.6	- na přepážce, ve směnárně a ostatních výplatních místech v zahraničí	180 + 1,5 % z vybírané částky
5.2.1.7	- výběr hotovosti Splátkovou kartou na obchodních místech Poštovní spořitelny*	25 + 1,5 % z vybírané částky
5.2.2	Vklad hotovosti Splátkovou kartou na obchodních místech Poštovní spořitelny*)	25,00
5.2.3	Čerpání úvěru převodem z úvěrového účtu na jiný účet klienta vedený v Poštovní spořitelně (při využití služeb elektronického bankovníctví Poštovní spořitelny) - neplatí pro Splátkovou kartu	1,5% z čerpané částky
5.2.4	Platba za zboží a služby (v tuzemsku i zahraničí)	zdarma
5.2.5	Trvalé omezení platnosti kreditní karty, hlášení ztráty, odcizení nebo zneužití	
5.2.5.1	- neembosované karty	zdarma
5.2.5.2	- mezinárodní embosované karty	zdarma
5.2.5.3	- Splátková karta	zdarma
5.2.6	Dočasné omezení platnosti kreditní karty (vztahuje se pouze na autorizované transakce)	zdarma
5.2.7	Trvalé omezení platnosti kreditní karty z důvodu opakované reklamace	zdarma
5.2.8	Změna limitu na základě žádosti majitele účtu	zdarma
5.2.9	Změna adresy držitele kreditní karty nebo změna finančního centra nebo pošty pro vyzvednutí další karty	15,00
5.2.10	Duplikát výpisu (na základě žádosti majitele účtu)	60,00
5.2.11	Podání informací o jednotlivé transakci (za každou transakci)	15,00
5.2.12	Obnovené vydání Kreditky Elektron s původní platností (z důvodu ztráty, odcizení)	250,00
5.2.13	Obnovené vydání Kreditky Poštovní spořitelny s původní platností (z důvodu ztráty, odcizení)	450,00
5.2.14	Předčasná automatická obnova kreditní karty	100,00
5.2.15	Změna PIN prostřednictvím bankomatu ČSOB v tuzemsku	8,00
5.2.16	Vydání Kreditky Poštovní spořitelny z důvodu zapomenutí PIN nebo doručení PIN v poškozené zásilce (poškozená zásilka nepřiložena)	450,00
5.2.17	Vydání Kreditky Elektron z důvodu zapomenutí PIN nebo doručení PIN v poškozené zásilce (poškozená zásilka nepřiložena)	250,00
5.2.18	Opakované vydání PIN (z důvodu zapomenutí)	200,00
5.2.19	Vydání náhradní hotovosti v zahraničí (pouze pro mezinárodní embosované karty)	3 000,00
5.2.20	Vydání náhradní karty v zahraničí (pouze pro mezinárodní embosované karty)	4 000,00
5.2.21	Poplatky účtované partnerskou bankou za speciální služby na základě žádosti klienta (autorizace, telex, fax apod.)	popl. účtovaný zahr. bankou
5.2.22	Neoprávněná reklamace transakce	200,00
5.2.23	Poplatek za odmítnutí převzetí automaticky vydané Kreditky Poštovní spořitelny	450,00
5.2.24	Poplatek za odmítnutí převzetí automaticky vydané Kreditky Elektron	250,00
5.2.25	Podání žádosti o úvěr	zdarma
5.2.26	Změna podmínek na žádost klienta	200,00
5.2.27	Upomínky a výzvy	
5.2.27.1	- upomínka	150,00
5.2.27.2	- první a další výzva	400,00
5.2.28	Automatická plná splátka úvěru ke kreditní kartě Poštovní spořitelny (roční poplatek) mimo Splátkové karty	200,00
5.3	Pojištění ke kreditním kartám - neplatí pro Splátkovou kartu (roční poplatek)	
5.3.1	Cestovní pojištění	

5.3.1.1	- Standard	300,00
5.3.1.2	- Standard Family	800,00
5.3.1.3	- Exclusive	1 000,00
5.3.1.4	- Exclusive Family	2 200,00
5.3.2	Pojištění ztráty, odcizení platební karty	
5.3.2.1	Basic	150,00
5.3.2.2	Classic	460,00
5.3.2.3	Super	800,00
5.3.2.4	Extra	1 300,00
	Při změně pojištění k platebním kartám je účtován poplatek v plné výši nově požadovaného pojištění. Pojistné programy mají roční platnost.	

*) Služba bude poskytována na základě oznámení o jejím zahájení.

Ceny za poskytované služby se vybírají bezhotovostním převodem z účtu.

H. ÚVĚROVÉ OBCHODY

II. Úvěrové produkty pro fyzické osoby - podnikatele a právnické osoby ¹⁾

položka	operace	sazba v Kč
1	POVOLENÉ PŘEČERPÁNÍ POSTKONTA - formou kontokorentního úvěru ²⁾	
1.1	Podání a vyhodnocení žádosti o úvěr	zdarma
1.2	Zřízení a obnova úvěru	zdarma
1.3	Zřízení a obnova úvěru - municipality	zdarma
1.4	Závazková provize	zdarma
1.5	Služby a práce spojené s realizací úvěru (za každý započatý měsíc po celou dobu trvání úvěrové smlouvy) ⁵⁾	
1.5.1	- úvěrový limit do 100 000,- Kč (včetně)	100,-
1.5.2	- úvěrový limit nad 100 000,- Kč	350,-
1.6	Změna smluvních podmínek z podnětu klienta	0,3%, min. 1000
1.7	Upomínka	350,00
1.8	Opožděné doložení dokumentace	500,00
2	MALÝ INVESTIČNÍ ÚVĚR ⁶⁾	
2.1	Podání a vyhodnocení žádosti o úvěr	zdarma
2.2	Poskytnutí úvěru (jednorázově)	0,5% z částky úvěru, min. 2 000
2.3	Služby a práce spojené s realizací úvěru (měsíční poplatek za celou dobu trvání úvěru)	200,00
2.4	Změna smluvních podmínek z podnětu klienta	0,3%, min. 2000
2.5	Interní analýza hodnoty zajištění pro komplexní posouzení žádosti o úvěr	0,03 - 0,2% z analyzované hodnoty zajištění, min. 2 000
2.6	Upomínka	350,00
2.7	Opožděné doložení dokumentace	500,00
2.8	Poplatek za externí právní a jiné služby ⁷⁾	smluvně
3	MALÝ PODNIKATELSKÝ ÚVĚR ²⁾	
3.1	Podání a vyhodnocení žádosti o úvěr	zdarma
3.2	Poskytnutí úvěru (jednorázově)	500 až 3 000
3.3	Služby a práce spojené s realizací úvěru (měsíční poplatek za celou dobu trvání úvěru)	200,00
3.4	Změna smluvních podmínek z podnětu klienta	0,3%, min. 2000
3.5	Upomínka	350,00
3.6	Opožděné doložení dokumentace	500,00
4	KREDITNÍ KARTY POŠTOVNÍ SPOŘITELNY PRO PODNIKATELE ²⁾	
4.1	Podání a vyhodnocení žádosti o úvěr	zdarma
4.2	Zřízení a obnova úvěru	zdarma
4.3	Služby a práce spojené s realizací úvěru (roční poplatek za celou dobu trvání úvěru)	
4.3.2	- ke každé Kreditní kartě MasterCard Standard (embosovaná)	500,00
4.3.3	- ke každé Kreditní kartě MasterCard (neembosovaná)	250,00
4.4	Automatická plná splátka úvěru	200,00
4.5	Změna smluvních podmínek z podnětu klienta	0,3%, min. 1000
4.6	Upomínka	350,00
4.7	Opožděné doložení dokumentace	500,00
4.8	Ostatní služby	

4.8.1	Vyhotovení a odeslání výpisu transakcí kartou na základě požadavku klienta (včetně poštovního) - čtvrtletní poplatek	30,00
4.8.2	Výběr hotovosti Kreditní kartou Poštovní spořitelny pro podnikatele	
4.8.2.1	- z bankomatu ČSOB v tuzemsku a na Slovensku	5,00 + 1,0% z vybírané částky
4.8.2.2	- z bankomatů ostatních bank a společností v tuzemsku	25,00 + 1,0% z vybírané částky
4.8.2.3	- z bankomatu v zahraničí (kromě výběru z bankomatu ČSOB na Slovensku)	80,00 + 1,0% z vybírané částky
4.8.2.4	- na přepážce, ve směnárně a ostatních výplatních místech v tuzemsku	100,00 + 1,5% z vybírané částky
4.8.2.5	- na přepážce, ve směnárně a ostatních výplatních místech v zahraničí	180,00 + 1,5% z vybírané částky
4.8.3	Převod z úvěrového účtu na Postkonto (při využití služeb elektronického bankovníctví Poštovní spořitelny)	1,00
4.8.4	Platba za zboží a služby (v tuzemsku i zahraničí)	zdarma
4.8.5	Trvalé omezení platnosti kreditní karty, hlášení ztráty, odcizení nebo zneužití	
4.8.5.1	- neembosované karty	zdarma
4.8.5.2	- mezinárodní embosované karty	zdarma
4.8.6	Dočasné omezení platnosti kreditní karty (vztahuje se pouze na autorizované transakce)	zdarma
4.8.7	Trvalé omezení platnosti kreditní karty z důvodu opakované reklamace	zdarma
4.8.8	Změna limitu na základě žádosti majitele účtu	zdarma
4.8.9	Změna adresy držitele kreditní karty nebo změna finančního centra nebo pošty pro vyzvednutí další karty	15,00
4.8.10	Duplikát výpisu (na základě žádosti majitele účtu)	60,00
4.8.11	Podání informací o jednotlivé transakci (za každou transakci)	15,00
4.8.12	Obnovené vydání Kreditní karty MasterCard Standard s původní platností (z důvodu ztráty, odcizení)	500,00
4.8.13	Obnovené vydání Kreditní karty MasterCard s původní platností (z důvodu ztráty, odcizení)	250,00
4.8.14	Předčasná automatická obnova kreditní karty	100,00
4.8.15	Změna PIN prostřednictvím bankomatu ČSOB v tuzemsku	8,00
4.8.16	Vydání nové Kreditní karty MasterCard Standard z důvodu zapomenutí PIN nebo doručení PIN v poškozené zásilce (poškozená zásilka nepřiložena)	500,00
4.8.17	Vydání nové Kreditní karty MasterCard z důvodu zapomenutí PIN nebo doručení PIN v poškozené zásilce (poškozená zásilka nepřiložena)	250,00
4.8.18	Opakované vydání PIN (z důvodu zapomenutí)	200,00
4.8.19	Vydání náhradní hotovosti v zahraničí (pouze pro mezinárodní embosované karty)	3 000,00
4.8.20	Vydání náhradní karty v zahraničí (pouze pro mezinárodní embosované karty)	4 000,00
4.8.21	Poplatky účtované partnerskou bankou za speciální služby na základě žádosti klienta (autorizace, telex, fax apod.)	popl. účtovaný zahrani. bankou
4.8.22	Neoprávněná reklamace transakce	200,00
4.8.23	Poplatek za odmítnutí převzetí automaticky vydané nové Kreditní karty MasterCard Standard	500,00
4.8.24	Poplatek za odmítnutí převzetí automaticky vydané nové Kreditní karty MasterCard	250,00
4.9	Pojištění ke kreditním kartám (roční poplatek)	
4.9.1	Cestovní pojištění	
4.9.1.1	- Standard	300,00
4.9.1.2	- Standard Family	800,00

4.9.1.3	- Exclusive	1 000,00
4.9.1.4	- Exclusive Family	2 200,00
4.9.2	Pojištění ztráty, odcizení platební karty	
4.9.2.1	Basic	150,00
4.9.2.2	Classic	460,00
4.9.2.3	Super	800,00
4.9.2.4	Extra	1 300,00
	Při změně pojištění k platebním kartám je účtován poplatek v plné výši nově požadovaného pojištění. Pojistné programy mají roční platnost.	

Příloha E – Výroční zprávy za roky 2007, 2008, 2009

MMIX

KLÍČOVÉ UKAZATELE

Konsolidováno, podle EU IFRS ²⁾	2009	2008	2007 pro forma ²⁾			
Údaje z finančních výkazů						
<i>Rozvaha ke konci roku (mil. Kč)</i>						
Aktiva celkem	858 972	824 485	782 898			
Úvěry a pohledávky – netto (bez úvěr. institucí) ³⁾	386 390	393 592	340 489			
Vklady klientů (bez úvěr. institucí) ^{3), 4)}	573 147	534 686	513 254			
Vydané dluhové cenné papíry ³⁾	32 572	43 907	41 774			
Podřízené závazky ³⁾	11 970	11 965	12 161			
Vlastní kapitál náležící akcionářům Banky	68 951	55 955	55 109			
<i>Výkaz zisku a ztráty (mil. Kč)</i>						
Provozní výnosy	40 684	19 055	27 429			
Provozní náklady	14 659	15 014	14 012			
Ztráty ze znehodnocení úvěrů a pohledávek	5 477	2 130	1 113			
Zisk před zdaněním	19 876	374	12 638			
Zisk za účetní období ⁵⁾	17 368	1 034	9 902			
Udržitelný zisk za účetní období ⁵⁾	10 487	12 616	10 447			
Poměrové ukazatele (%)						
Udržitelná rentabilita průměrných aktiv (ROAA) ⁶⁾	1,2	1,6	1,5			
Udržitelná rentabilita průměrného kapitálu (ROAE) ⁷⁾	17,1	21,6	18,8			
Poměr udržitelných nákladů k výnosům ⁸⁾	45,2	46,9	49,9			
Kapitálová přiměřenost – Banka ^{9), 10)}	12,3	8,65	n/a			
Kapitálová přiměřenost – konsolidovaná ^{9), 10)}	14,98	10,31	n/a			
Vlastní kapitál celkem / aktiva celkem ⁹⁾	8,03	6,79	7,04			
Poměr úvěrů k vkladům ^{9), 11)}	71,1	75,2	64,3			
Obecné informace ⁹⁾						
Počet klientů – Banka (tis.) ¹²⁾	3 061	3 047	2 995			
Počet zaměstnanců	8 018	8 468	8 224			
Počet obchodních míst ¹³⁾	300	284	251			
Počet bankomatů ¹⁴⁾	734	680	637			
Sazby finančního trhu						
Kč / EUR (průměr)	26,45	24,94	27,76			
Přibor 3M (% , průměr)	2,19	4,04	3,09			
Rating ⁴⁾	Platné od	Dlouhodobý	Krátkodobý	Finanční síla	Individuální	Podpora
Moody's	23. 2. 2007	A1	Prime-1	C		
Fitch	14. 5. 2009	A-	F2		C	1

1) Mezinárodní standardy účetního výkaznictví ve znění přijatém Evropskou unií

2) Do 31. prosince 2007 měla CSOB aktivity v České republice a na Slovensku. Od 1. ledna 2008 jsou aktivity v SR převedeny do samostatné právnické osoby s bankovní licencí. Pro forma údaje za rok 2007 zahrnují pouze aktivity v ČR a jsou uvedeny pouze pro srovnání.

3) Hodnota nezahrnuje naběhlé úroky

4) Položka „Finanční závazky vykazované v zůstatkové hodnotě – ostatní klienti“ z konsolidované rozvahy

5) Čistý zisk za účetní období náležící akcionářům banky

6) Čistý udržitelný zisk za účetní období náležící akcionářům banky k průměru hodnot celkových aktiv ke konci příslušných let

7) Čistý udržitelný zisk za účetní období náležící akcionářům banky k průměru vlastního kapitálu náležícího akcionářům Banky ke konci pěti předchozích čtvrtletí

8) Prvozní náklady k udržitelným provozním výnosům

9) Stav ke konci roku

10) Podle metodiky ČNB, na základě Basel II

11) Metodika v souladu s KBC

12) Údaje pouze za ČR podle metodiky sledování unikátních klientů

13) Zahrnuje pobočky CSOB a finanční centra Poštovní spořitelny, tj. bez cca 3 320 pól

14) Zahrnuje bankomaty CSOB a Poštovní spořitelny, tj. bez cca 4 360 pokladen v obchodech Albert a COOP a na benzínových stanicích CEPRO EuroOil